

Yargı Sistemi Kanunu'nda Değişiklik ve Ek Yapılmasına İlişkin Kanun Taslağı

Tam Türkçe çeviri

Hazırlayan ve sunan

Avukat Marian Georgiev Ivanov

Sofya Barosu

Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası'nın 45. maddesi ve Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca sunulmuş, mevzuatın iyileştirilmesine yönelik kişisel öneridir. Yasama girişimi yetkisine sahip bir özne tarafından resmen sunulmuş kanun teklifi değildir. Öneri, kabul edilmiş veya yürürlükte olan hukuk değildir.

Çeviri hakkında açıklama

Bu çeviri bilgilendirme amacıyla sunulmaktadır ve tasdikli çeviri değildir. Bulgarca özgün metin önceliklidir. Bu çevrilmiş PDF, özgün belgenin elektronik imzasını içermez.

Üst yazı, önerilen hükümler, gerekçe ve kaynaklar bütünüyle çevrilmiştir. Madde numaralarındaki özgün Kiril harf ekleri korunmuştur. Özgün sayfa işaretleri Bulgarca PDF'ye ilişkindir; çevirinin kendi sayfa numaralandırması vardır. Terimler, başka hukuk sisteminin hukukuna uyarlanmaksızın Bulgar kurumlarını ve usullerini ifade eder.

Bulgarca özgün belge: ZID_ZSV_25.09.2026.pdf

Özgün dosyanın SHA-256 değeri: 890D5FAC4257AD777FCC8E5146983E45B53B6DF074099160D46554A9E2D33DE4

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 01 / 29 SAYFASI

ADALET BAKANINA

BULGARİSTAN CUMHURİYETİ BAKANLAR KURULUNA

BULGARİSTAN CUMHURİYETİ ULUSAL MECLİSİNE

Ulusal Meclis Başkanı aracılığıyla

Hukuk İşleri Komisyonuna sevk edilmesi talebiyle

MEVZUATIN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİ

Anayasa'nın 45. maddesi ve Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca

Hazırlayan ve sunan: Avukat Marian Georgiev Ivanov

Sofya Barosu, bireysel avukat sicil numarası 1800713910

İletişim e-postası: ivanov.bg.sf@gmail.com

Yazışma adresi: Aleksandar S. Pushkin Bulvarı 84A, Boyana Mahallesi, Sofya 1616.

Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası'nın 45. maddesi ve Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca, Yargı Sistemi Kanunu'nda Değişiklik ve Ek Yapılmasına İlişkin bu Kanun Taslağını, gerekçesiyle birlikte, mevzuatın iyileştirilmesine yönelik bir öneri olarak kendi adıma sunuyorum. Taslak; Ceza Kanunu (CK), Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) ve Yargı Sistemi Kanunu'nda (YSK) değişiklik ve ek yapılmasına yönelik öneri paketinin bir parçasıdır.

Adalet Bakanının uzman incelemesi yaptırmasını ve öneri desteklendiği takdirde Bakanlar Kurulunun değerlendirmesine sunulacak bir kanun taslağının hazırlanması için gerekli işlemleri başlatmasını talep ediyorum.

Bakanlar Kurulunun öneriyi Anayasa'nın 87. maddesinin 1. fıkrasındaki yetkisi çerçevesinde değerlendirmesini ve olumlu değerlendirme hâlinde yasama girişimi yetkisinin kullanılması için gerekli hazırlıkları görevlendirmesini talep ediyorum.

Ulusal Meclis Başkanının öneriyi Hukuk İşleri Komisyonuna sevk etmesini ve milletvekillerinin bilgi edinmeleri, öngörülen usule göre görüşmeleri ve yasama girişimi yetkisinin kullanılmasını değerlendirmeleri için erişimlerine sunmasını talep ediyorum.

Gelen evrak kayıt numarasının, yetkili makama sevk işleminin ve inceleme sonucunun Güvenli Elektronik Tebligat Sistemi (CCEB) üzerinden bildirilmesini ve yukarıda belirtilen e-posta adresine ayrıca bildirim yapılmasını talep ediyorum.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 02 / 29 SAYFASI

Taslak

YARGI SİSTEMİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK VE EK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

(Resmî Gazete'nin 2007 tarihli 64 sayısında yayımlanmış; 2008 tarihli 69 ve 109, 2009 tarihli 25, 33, 42, 102 ve 103, 2010 tarihli 59, 2011 tarihli 1, 23, 32, 45, 81, 82 ve 93, 2012 tarihli 20, 50 ve 81, 2013 tarihli 15, 17, 30, 52, 66, 70 ve 71, 2014 tarihli 19, 21, 53, 98 ve 107, 2015 tarihli 14, 2016 tarihli 28, 39, 50, 62 ve 76, 2017 tarihli 13, 14, 63, 65, 85, 90 ve 103, 2018 tarihli 7, 15, 49 ve 77, 2019 tarihli 17, 19, 29, 64 ve 83, 2020 tarihli 11, 86, 103, 109 ve 110, 2021 tarihli 16, 41, 43 ve 80, 2022 tarihli 15, 24, 32, 56 ve 62, 2023 tarihli 11, 48, 66, 69, 84, 86 ve 108, 2024 tarihli 18 ve 67, 2025 tarihli 6, 63, 65 ve 87, 2026 tarihli 16, 17, 51, 55, 60 ve 69 sayılarında değiştirilmiş ve eklemeler yapılmıştır.)

§ 1. 3a maddesi eklenir:

“Madde 3a. (1) Atama, performans değerlendirmesi, yükseltme, nakil, geçici görevlendirme, disiplin cezası, ek ücret belirleme veya işin organizasyonuna ilişkin yetkilerin kullanılması veya kullanılması tehdidi yoluyla; somut bir dava veya dosyadaki kararını kanunda öngörülen yollar dışında etkilemek amacıyla hâkime, savcıya veya soruşturma yargı mensubuna baskı uygulanamaz.

(2) Yargının organizasyonu, bağımsızlığı ve işleyişine ilişkin kamuya açık eleştiri de dâhil mesleki görüşün iyi niyetle ifade edilmesi, meslek kuruluşlarına ve hukuka uygun faaliyetlerine katılma, ihlal bildirme ve öngörülen usule göre itiraz, ret veya kanun yoluna başvurma hakkının kullanılması; 1. fıkradaki yetkiler kullanılırken tek başına olumsuz muamele gerekçesi oluşturamaz. Bu haklar, tarafsızlığa ve korunan bilgilerin güvenliğine ilişkin kanuni yükümlülöklere uygun kullanılır.

(3) Hâkim, savcı veya soruşturma yargı mensubu, görev statüsünü etkileyen işlemlerde 1. veya 2. fıkranın ihlal edildiğine ilişkin somut belirtiler tespit ederse, yetkili organ bunları açıkça değerlendirir ve kararının objektif maddi dayanaklarını gösterir. Değerlendirme; işlemlerin sırası, korunan davranışla zamansal bağlantısı, ilgili görevlilerin açıklamaları ve benzer hâllerde farklı muamele için objektif açıklamanın bulunması dâhil tüm önemli koşulları kapsar. Kanuni çekilme nedenleri bulunan kişi işlemlere katılamaz.

(4) Bu madde hükümleri hukuka uygun üst merci denetimini, kanunilik denetimini veya yönlemsel yönlendirmeyi ya da görevlerin kusurlu biçimde yerine getirilmemesinden sorumluluğu sınırlamaz. Görev statüsünü etkileyen işlemlere karşı koruma, ilgili işlem için öngörülen usulle sağlanır.

(5) Uygunsuz nüfuz bildirimi, yetkilerine göre doğrudan Yüksek Yargı Kurulunun (YYK) ilgili dairesine, Yüksek Yargı Kurulu Müfettişliğine veya Adalet Bakanına sunulabilir. Eylemleri bildirimin konusu olan kişiye önceden haber verilmesi gerekmez. Disiplin ihlali belirtileri varsa 312a maddesi uygulanır. 2. fıkradaki koruma yalnızca bildirim veya itirazın reddedilmesi nedeniyle geri alınmaz.

(6) Resmî bir işlemi uygunsuz biçimde etkilemek amacıyla somut teklif, talep veya tehdide muhatap olan hâkim, savcı veya soruşturma yargı mensubu; tarihi, iletişim yöntemini, katılanları ve bildiği

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 03 / 29 SAYFASI

içeriği haklı olmayan gecikme olmaksızın belgelendirir ve 5. fıkra göre bildirim sunar; hukuka uygun elde edilmiş materyalleri buna ekleyebilir. Derhâl sunma kişinin yaşamı, sağlığı veya güvenliği için somut tehlike oluşturuyorsa bildirim, uygun güvenli araç sağlanır sağlanmaz sunulur.

(7) Bildirim ve bildirenin kimliğini belirleyen bilgiler, erişimin adları belirlenen kişilere tanındığı ve her açıklamanın kaydedildiği güvenli usulle alınır ve saklanır. Bildirimin incelenmesi, eylemleri anlatılan kişiye veya çıkar çatışması belirlenmiş kişiye verilemez. Bildirenin kimliği yalnızca kanuni yetkinin veya savunma hakkının kullanılması için gerekli olduğunda, gereken ölçüde ve uygulanabilir koruma tedbirleriyle açıklanır. Suç belirtileri varsa materyaller, Başsavcı veya Başsavcı Yardımcısına ilişkin soruşturmaların özel usulü de dâhil, kanunen yetkili makama derhâl gönderilir.

(8) 6. ve 7. fıkralar; tarafların usul haklarını, avukatlık mesleğinin hukuka uygun icrasını, şikâyet ve bildirim sunulmasını veya izin verilen mesleki iletişimleri sınırlamaz. Gizli kayıt yapma yükümlülüğü veya özel gözetim araçlarını kullanma hakkı doğurmaz ve bildirenlerin korunmasına ilişkin kanuni güvencelere uygun uygulanır.”

§ 2. 9a maddesi eklenir:

“Madde 9a. (1) 9. madde kapsamındaki rastgele dağıtıma katılan kişiler grubunun belirlenmesi ve uzmanlaşma kuralları; dava ve dosyaların konusu, mesleki deneyim ve iş yüküyle ilgili önceden açıklanmış objektif ölçütlere göre kabul edilir. Kurallar ve değişiklik gerekçeleri uygulanmadan önce yayımlanır. Bu grup, somut dava veya dosyayı önceden seçilmiş kişiye vermek amacıyla değiştirilemez.

(2) Dağıtım grubuna alınma ve gruptan çıkarılma, uygulanan ölçütleri gösteren ve ilgili yargı mensubuna bildirilen gerekçeli işlemle yapılır. İşlem bir sonraki dağıtımdan önce bilgi sistemine kaydedilir. Grubun önceki bileşimi, tarih ve değişiklik gerekçeleri korunur. Kanunda özel usul açıkça öngörülmedikçe yalnızca belirli dava veya dosya için grup oluşturulamaz.

(3) Hâkim, savcı veya soruşturma yargı mensubunun işlediği suçlara ilişkin dava ve dosyalarda, incelenen kişinin görev statüsü tek başına yetkili savcılıkta ilgili konu grubundaki savcılarının rastgele dağıtımdan çıkarılma nedeni olamaz. Grup, 1. ve 2. fıkralardaki koşullarda suçun niteliğine göre belirlenir. Kanunda açıkça öngörülen hâller dışında, idari amirin denetleyen savcıyı bireysel olarak seçmesine izin verilmez.

(4) Bu madde kanunla belirlenmiş yetki ve mahkeme görevini değiştirmez. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Otuz Birinci ‘a’ Bölümü kapsamındaki işlemlere ve Avrupa Savcılığı davalarına savcılarının belirlenmesi, görevlendirilmesi ve değiştirilmesine ilişkin özel kurallar uygulanır.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 04 / 29 SAYFASI

§ 3. 33. maddeye aşağıdaki ekler yapılır:

1. 2. fıkraya ikinci cümle eklenir: “Aynı sürede, gündem ve materyaller Yüksek Yargı Kurulunun internet sitesinde yayımlanır; kamuya açık nüshalardan kanunla korunan bilgiler çıkarılır.”

2. 6. fıkraya ikinci ilâ dördüncü cümleler eklenir: “Atama, yükseltme, nakil, geçici görevlendirme, görevden ayrılma ve idari amir seçimine ilişkin öneriler toplantı günü eklenemez. İstisna yalnızca yargı organının çalışmasının yakın kesintiye uğramasını önleyecek geçici organizasyon tedbiri için, ihtiyacın gündem duyurulduktan sonra doğmuş ve ilgili kişiye görüş bildirme imkânı verilmiş olması şartıyla mümkündür. Gündemi tamamlama kararı somut koşulları ve konunun neden bir sonraki olağan toplantıda değerlendirilemeyeceğini gösterir.”

§ 4. 34. maddeye aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 3. fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“(3) Genel kurulun ve dairelerin kararları; belirlenen olayları, delilleri, hukuki dayanakları ve varılan sonucun gerekçelerini içeren tek yazılı işlem olarak düzenlenir. İlgililerin esaslı itirazları ele alınır. Adaylar arasında seçimde uygulanabilir kanuni ölçütlere göre karşılaştırmalı değerlendirme gösterilir. Kararı destekleyen üyeler farklı gerekçeler açıklamışsa, belirtmedikleri ortak gerekçeler kendilerine atfedilmeksizin bunlar ayrı kaydedilir. Öneri, rapor veya beyana atıf ancak ilgili kısmın açıkça belirlenmesi ve karara eklenmesi hâlinde mümkündür. Bu fıkranın koşulları 320. maddenin 7. fıkrasındaki kararlara da uygulanır. Gerekçe yokluğu kararın iptali için bağımsız sebeptir.”

2. 5. ilâ 7. fıkralar eklenir:

“(5) 33. maddenin 5. fıkrasının ikinci cümlesindeki hâllerde yazılı işlem, oylama sonucunu ve öneriye karşı oy kullanan üyelerin kaydettiği ret gerekçelerini içerir. Görüşme kapanmadan, karşı oy vermeyi amaçlayan her üye ilgili maddi ve hukuki gerekçeleri kısaca belirtir veya daha önce açıklanmış gerekçelere açıkça katılır. Gerekli çoğunluğun sağlanamaması gerekçenin yerini tutmaz.

(6) Oylanan her öneri için tutanak; hazır üyeleri, bildirilen çekilmeleri, katılmamayı ve her üyenin oyunu, ayrıca saptanan toplantı ve karar yeter sayılarını gösterir. Tutanak düzeltilmesi, özgün içeriği, düzeltme gerekçelerini, yaparı ve zamanını koruyan ayrı kayıtla yapılır.

(7) Yazılı işlem, gerekçeler ve 6. fıkradaki bilgilerle birlikte toplantıdan itibaren 7 gün içinde Yüksek Yargı Kurulunun sitesinde yayımlanır ve ilgililere bildirilir. Kamuya açık nüshada kanunla korunan bilgiler bulunmaz. İlgiliye bildirim kanuni erişim rejimine uyar; erişim sınırlandırılmışsa etkili savunmayı mümkün kılacak ölçüde işlemin izin verilen kısmı ve gerekçelerin esaslı özü verilir. Tam işlem

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 05 / 29 SAYFASI

saklanır ve yetkili mahkemeye sunulur. İtiraz süresi, işlem ve gerekçelerinin bu fıkradaki koşullarla usulüne uygun bildirilmesiyle başlar.”

§ 5. 35. maddeye aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 1. fıkradaki “kararın oylanmasında” ibaresi “kararın hazırlanması, görüşülmesi ve oylanmasında” olarak değiştirilir.

2. 5. ilâ 7. fıkralar eklenir:

“(5) İlgili konu incelenmeden önce üye, 1. fıkra kapsamındaki bildiği somut koşulları açıklar. İlgili kişi, ilgili üyeye derhâl sunulacak ve dosyaya konulacak gerekçeli ret talebinde bulunabilir.

(6) Üye, hazırlama, görüşme veya oylamaya katılmadan önce talep hakkında karar verir; çekilme veya çekilmeyi reddetme nedenlerini yazılı gösterir. Talep, açıklanan koşullar ve karar tutanağa kaydedilir; kişisel verilerin ve kanunla korunan sırların korunması koşullarına uygun yayımlanır. Genel kurul ve daireler bu usulde aldıkları kararlar üyeyi katılımdan çıkaramaz.

(7) Bu maddenin ihlal edildiği iddiasına ilişkin itirazlar, 36. maddeye göre nihai işleme karşı başvuruda incelenir. Ret talebinin yalnızca sunulması işlemleri durdurmaz veya üyenin çıkarılması için sebep oluşturmaz.”

§ 6. 54. maddeye 6. fıkra eklenir:

“(6) 1. fıkranın 1. ve 2. bentlerindeki denetimlerde Müfettişlik; dağıtım ve yeniden dağıtım, 143a ilâ 143b maddelerine göre işlem kaydı, bildirimlerin ele alınması ve karar süreleri kurallarına uyumu da denetler. Denetim organizasyon ve belge izlenebilirliğiyle ilgilidir; usul işlemlerinin kaldırılmasını veya değiştirilmesini ya da belirli dava veya dosyanın karara bağlanmasına yönelik talimatı içermez. Bu fıkra 5. fıkradaki sınırlamalara istisna yaratmaz. Denetimler bu sınırlamaları aşmak için kullanılamaz.”

§ 7. 58. maddeye 5. ilâ 8. fıkralar eklenir:

“(5) 2. fıkra kapsamındaki her tavsiye, belirlenen organizasyon eksikliğini, istenen sonucu, uygulamaya yetkili organı ve uygulama süresini gösterir. Tavsiye belirli dava veya dosyanın sonucuna ilişkin talimat içeremez.

(6) 4. fıkradaki bildirim; yapılan işlemleri, uygulama kanıtlarını, uygulanmayan kısımları ve uygulanmamanın somut nedenlerini gösterir. Öngörülen sürenin dolmasından itibaren bir ay içinde Müfettişlik uygulamayı doğrular ve her tavsiye için gerekçeli sonuç hazırlar. Uygulama objektif olarak ek işlem gerektiriyorsa somut ara tedbirlerle ek süre belirlenir; uzatma sorumluluk arama sürelerini durdurmaz.

(7) Denetim işlemi, itirazlar ve bunlara ilişkin kararlar, bildirim ve uygulama sonucu ortak elektronik dosyada bağlantılanır. Uygulanmama veya başka ihlal belirtileri varsa materyaller derhâl işlem yapmaya yetkili organa gönderilir; bu organ, kanunen izin verilen ölçüde, açılan dosyanın numarasını ve verilen nihai işlemi Müfettişliğe bildirir. İşlem yapmayan yetkili organ gerekçelerini gösterir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 06 / 29 SAYFASI

(8) Müfettişlik her üç ayda; süresi dolmuş tavsiyeler, uygulanan tedbirler ve uygulanmama hakkında, korunan kişilere veya kanunla korunan sırlara ilişkin bilgi olmaksızın toplulaştırılmış bilgi yayımlar. 5. ilâ 7. fıkraların uygulanması Müfettişliğin yetkisini genişletmez veya 54. maddenin 5. fıkrasına istisna yaratmaz.”

§ 8. 59a maddesi eklenir:

“Madde 59a. (1) Hukuka uygun biçimde denetim veya disiplin incelemesi görevlendirmiş organ; incelemeye ilgili olduğu somut olarak belirlenen belgelerin, elektronik kayıtların ve diğer materyallerin sahibine bunların korunması gereğini derhâl bildirir. Bildirim hukuki dayanağı, konuyu ve koruma kapsamını gösterir.

(2) Bildirimin alınmasından incelemenin ve bununla doğrudan bağlantılı disiplin veya yargı işlemlerinin kesin sona ermesine kadar, belirlenen materyaller arşiv saklama süresinin dolması nedeniyle yok edilemez veya otomatik silinemez. Kaynak, hareket, değişiklik ve erişim bilgileri korunur. Sahip, korumayı derhâl teyit eder ve objektif engelleri belirtir.

(3) 1. fıkradaki organ, korumanın gereğini ve kapsamını en az altı ayda bir değerlendirir ve dayanak sona erdiğinde sahibine bildirir. Yalnızca gerekli materyaller saklanır ve yalnızca yetkili kişilere açıktır. Koruma işlemleri, bilgi toplamak veya başka amaçla kullanmak için yeni dayanak yaratmaz.

(4) Kanunen yetkili denetim organının erişim hakkı varsa, asılların başka organa gönderilmesi bağımsız ret nedeni olamaz. Uygulanabilir kanuni rejime uygun olarak onaylı nüsha veya güvenli erişim sağlanır. Her sınırlama, hukuki dayanak ve kısmi erişim imkânı belirtilerek somut gerekçelendirilir. Bu fıkra avukatlık meslek sırrının, sınıflandırılmış bilginin veya soruşturma gizliliğinin korunmasını kaldırmaz ve kanuni yetkisi olmayan organa erişim vermez.

(5) Materyaller Avrupa Savcılığının faaliyetine veya Başsavcı ya da Başsavcı Yardımcısına ilişkin soruşturmaya aitse, koruma ve erişim özel usulde yetkili organlarca yapılır. Bildirimin, eylemleri inceleme konusu olan kişiye iletilmesi incelemenin konusunu veya bağımsızlığını tehlikeye düşürecekse bildirim iletilmez.”

§ 9. 87. maddenin 1. fıkrasında, 94. maddenin 1. fıkrasında, 100. maddenin 1. fıkrasında, 107. maddenin 1. fıkrasında, 115. maddenin 1. fıkrasında ve 123. maddenin 1. fıkrasında “227. maddenin 2. ilâ 9. fıkraları” ibaresi “227. maddenin 2. ilâ 15. fıkraları” olarak değiştirilir.

§ 10. 138. maddenin 1. fıkrasının 6. bendine ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Gerekçeler, değişiklikler ve kaldırılmalarına ilişkin bilgiler de yayımlanır; önceki sürümler erişilebilir kalır. Genel nitelikli talimat ve yönlendirmeler, bireysel olarak belirlenmiş dava veya dosyanın karara bağlanmasına ilişkin emir içerebilir; bu emirler 139., 143. ve 143a maddelerindeki dayanak ve usule tabidir.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 07 / 29 SAYFASI

§ 11. 138a maddesine 6. ve 7. fıkralar eklenir:

“(6) 1. fıkradaki rapor; 140. maddenin 6. fıkrası ve 1436 maddesinin 6. fıkrasındaki bilgilerin, tespit edilen ihlallerin sistemik nedenlerinin, alınan tedbirlerin ve önceki raporda belirtilen tedbirlerin uygulanmasının toplulaştırılmış analizini içerir.

(7) Raporlar ve görüşülmeleri, somut dava veya dosyadaki işlemlere ya da kararlara ilişkin talimat vermek için kullanılamaz. Bilgiler; masumiyet karinesi, katılanların hakları, kişisel verilerin ve kanunla korunan sırların korunması gözetilerek yayımlanır.”

§ 12. 139. maddenin 2. fıkrasındaki “yazılı olarak savcılık işlemlerini kaldırabilir veya değiştirebilir” ibaresi “gerekçeli yazılı işlemle, kanunda öngörülen koşullarda, sürelerde ve usule göre savcılık işlemlerini kaldırabilir veya değiştirebilir” olarak değiştirilir; sonuna şu eklenir: “143a ve 1436 maddelerinin koşulları uygun düştüğü ölçüde uygulanır.”

§ 13. 140. maddeye aşağıdaki ekler yapılır:

1. 2. fıkraya ikinci cümle eklenir: “Organizasyon yetkileri, 143. ve 143a maddelerindeki kanuni dayanak ve usul dışında somut dava veya dosyada talimat vermek için kullanılamaz.”

2. 6. ilâ 9. fıkralar eklenir:

“(6) 1. fıkranın 4. bendindeki yıllık rapor şu konularda toplulaştırılmış bilgi içerir:

1. ön incelemelerin ve soruşturma evrelerinin süresi, sürelerin aşılma nedenleri ve alınan tedbirler;
2. soruşturma evresinin başlatılmasının reddi, sona erdirilen ve durdurulan ceza yargılamaları ve bu işlemlerin kanunen öngörülen denetim sonuçları;
3. usul ihlallerinin giderilmesi için davaların geri gönderilmesi, kesinleşmiş beraatler ve bu sonuçlar için belirlenen nedenler;
4. kesin mahkeme işlemiyle belirlenen, bağlayıcı yargısal talimatlara tekrar tekrar uymama ve alınan organizasyon tedbirleri;
5. denetleyen savcının değiştirilmesi ve bunun hukuki dayanakları; belirli derdest yargılamalara katılanların belirlenmesine imkân veren bilgi olmaksızın.

(7) 6. fıkradaki bilgiler; kişisel verilerin ve kanunla korunan sırların korunmasına uygun, maddi ve hukuki karmaşıklığı ve iş yükünü dikkate alan yeknesak yöntemle göre yayımlanır. Yöntem, kamuya açık görüşmeden sonra Yüksek Yargı Kurulunun Savcılar Dairesince kabul edilir ve Kurul sitesinde yayımlanır.

(8) İsnatların, mahkûmiyetlerin, retlerin veya sona erdirilen ya da durdurulan yargılamaların zorunlu sayı veya yüzdesi; bireysel veya toplu mesleki hedef ya da savcı veya soruşturma yargı mensubunun olumlu değerlendirilmesinin koşulu olarak belirlenemez. İstatistik bilgi, somut dava veya dosyadaki kararı önceden belirlemeksizin, kaynak planlaması ve sorunların tespiti için kullanılabilir.

(9) Savcılık bünyesindeki iç kontroller ve denetimlerde; sorumlu organ ve süre belirlenmesine, belgelendirmeye ve uygulamanın doğrulanmasına ilişkin 58. maddenin 5. ilâ 7. fıkraları, işlemler bu Kanun'da yetkili organlarca yapılarak uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Muhtemel ihlal bulguları içeren rapor derhâl kaydedilir ve yetkili

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 08 / 29 SAYFASI

organa 7 gün içinde gönderilir. Yetkili organ, her esaslı bulgu hakkında, yapılan işlemlere veya işlem yapmama gerekçelerine ilişkin gerekçeli kararı kanuni sürede; böyle süre yoksa alımdan itibaren bir ay içinde verir. Bilgi Başsavcı veya Başsavcı Yardımcısıyla ilgiliyse özel kanuni usul uygulanır. Bu fıkra Yüksek Yargı Kurulu Müfettişliğine usul işlemlerinin doğruluğunu denetleme yetkisi vermez.”

§ 14. 143. maddeye aşağıdaki ekler yapılır:

1. 2. fıkraya ikinci ve üçüncü cümleler eklenir: “Emir ve talimatlar, elektronik biçim de dâhil, imzalı yazılı işlemle verilir ve ilgili dava veya dosyaya konulur. Başka kişi aracılığıyla iletilmesi, vereni şekil, gerekçe ve kayıt koşullarından muaf tutmaz.”

2. 7. fıkraya ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci cümleler eklenir: “İtiraz, karşı çıkılan işlem veya talimatın verilmesine katılmamış ve 9. maddeye göre belirlenmiş savcı tarafından incelenir. Bu savcı yedi gün içinde; esaslı veya giderilmesi güç zarar tehlikesi yakınsa derhâl gerekçeli yazılı işlem verir. Yetkili savcı aksini emretmedikçe itirazın sunulması uygulamayı durdurmaz. Uygulanması suç oluşturacak talimat yerine getirilmez.”

§ 15. 143a, 1436 ve 143B maddeleri eklenir:

“Madde 143a. (1) Somut dava veya dosyaya ilişkin 143. maddenin 3., 5. ve 6. fıkralarındaki yetkinin kullanıldığı her işlem şu hususları içerir:

1. verene ait ad, görev ve imza, verilme tarihi ve dava veya dosya numarası;
2. yetkinin kullanılmasının somut kanuni dayanağı;
3. belirlenen olaylar ve sonuçların dayandığı materyaller;
4. varsa tespit edilen ihlal veya eksiklik ve yetki kullanmanın hukuki gerekçeleri;
5. kesin belirlenmiş emir ve ek işlem talimatı verilmişse bunların niteliği ve belirlenmesi veya doğrulanması gereken olaylar;
6. kanuni sürelerle ve objektif olarak gerekli zamanla uyumlu uygulama süresi.

(2) İdari emir, sözlü görüşme, resmî not veya başka organizasyon işlemi, 143. maddedeki yetkileri kullanmanın kanuni dayanak, şekil ve usulünü aşmak için kullanılamaz. Hukuki konuların tartışılması, işlemi veren savcayı kanuna ve delillere dayanarak kendi iç kanaatini oluşturma yükümlülüğünden muaf tutmaz.

(3) Talimat Başsavcı tarafından verilmiş ve yetkili üst savcı yoksa, muhatap gerekçeli yazılı yeniden değerlendirme talebi sunabilir. Başsavcı, 143. maddenin 7. fıkrasındaki sürede gerekçeli yazılı işlemi şahsen verir. Talep ve karar dava veya dosyaya konulur ve 1436 maddesindeki sicile girilir. Bu, 3a maddesinin 5. fıkrasına göre bildirim hakkını veya talimata dayanılarak verilen işlemin kanuni yargısal denetimini sınırlamaz.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 09 / 29 SAYFASI

(4) Bu madde hükümleri, usul hukukunda öngörülenler dışında savcılık işlemlerinin kaldırılması veya değiştirilmesi için yeni dayanak yaratmaz veya kesin yargı işleminin kanuni usul dışında incelenmesine izin vermez.

(5) Bu madde, (AB) 2017/1939 sayılı Tüzük kapsamındaki işlevlerini yerine getirirken Avrupa Savcısının ve Avrupa Yetkilendirilmiş Savcılarının faaliyetlerine uygulanmaz.

(6) Başsavcı veya Başsavcı Yardımcısının işlediği suçlara ilişkin dava ve dosyalarda 143. ilâ 143B maddelerinin uygulanması; Başsavcıya veya Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Otuz Birinci 'a' Bölümündeki özel usule göre belirlenen kişiler dışındakilere denetim, talimat veya materyallere erişim yetkisi yaratmaz. Gerekçe ve kayıt kuralları, 173a maddesinin 4. fıkrasındaki savcı işlemlerine, yalnızca o savcıya kanunen tanınan denetim yetkisi sınırlarında uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Bu kayıtlara erişim organizasyon ve teknik açıdan ayrılır; yalnızca özel usulde yetkili kişilere, yetkili mahkemeye ve kanunda öngörülen ölçüde yargılamaya katılanlara verilir.

Madde 1436. (1) Bulgaristan Cumhuriyeti Savcılığı; 143a maddesindeki işlemlerin, bunlara karşı itiraz ve yeniden değerlendirme taleplerinin ve bunlar hakkında verilen işlemlerin, ayrıca 143B maddesindeki işlemlerin yeknesak elektronik sicilini tutar. Sicil, ilgili dava veya dosyayla ve 9. madde kapsamındaki dağıtım bilgisiyle bağlantıyı sağlar.

(2) Sicile dava veya dosya numarası, müdahale türü, veren, muhatap, kanuni dayanak, verilme, alınma ve kayıt tarihi ve saati, belirlenen süre ve uygulama bilgisi girilir. İmzalı işlem kayda eklenir. Kayıt verildiği gün yapılır; teknik olarak imkânsızsa işlem genel evrak yönetimi usulüyle kaydedilir ve gecikme gerekçesi belirtilerek sistem yeniden çalıştıktan sonraki en geç ilk iş günü elektronik sicile girilir.

(3) Her oluşturma, erişim, ekleme veya düzeltme; yapanın tanımlayıcısı, tarih ve saatle otomatik kaydedilir. Düzeltmeler yalnızca özgün içerik ve düzeltme nedenini koruyan yeni kayıtla yapılır. Saklama süresinde özgün kayıt silinemez veya değiştirilemez. Veriler, işlemler ve erişim kayıtları ilgili dava veya dosyanın saklama süresince; müdahalenin hukuka uygunluğuyla ilgili derdest işlem varsa onun kesin sona ermesine kadar da korunur.

(4) Sicile erişim; dava veya dosyada yetkili savcılara, kanuni yetkilerini kullanan mahkemeye ve yetkileri içinde denetim veya disiplin yetkisi olan organlara verilir. Dava veya dosya materyallerine erişim hakkı olan kişiler, müdafileri ve diğer tarafları temsil eden avukatları da aynı ölçü ve usulde ilgili işlem ve kayıtlara erişir. Sınıflandırılmış bilgi, kişisel veriler ve kanunla korunan sırlar uygulanabilir özel kanuna göre korunur.

(5) Yüksek Yargı Kurulu genel kurulu, Savcılar Dairesinin önerisi üzerine kamuya açık görüşmeden sonra sicilin teknik kurallarını kabul eder. Kurallar; sistem yönetimi haklarının dava verilerini değiştirme haklarından ayrılmasını, yedek saklamayı ve verilerin ve erişim kayıtlarının bütünlüğünün, denetlenen sistemin yönetimine katılmamış kişilerce yıllık teknik doğrulanmasını

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 10 / 29 SAYFASI

sağlar. Doğrulama genel kurulca görevlendirilir ve usul kararlarının değerlendirilmesini içermez; dosya içeriğine erişim, özel rejimlere uygun olarak teknik doğrulama için gerekli olanla sınırlıdır. Kurallar, kanuni olanlar dışında ek erişim ret nedenleri getiremez.

(6) İşlemlerin sayı ve türüne, itirazlara, inceleme sonuçlarına ve kayıt koşullarının belirlenmiş ihlallerine ilişkin toplulaştırılmış bilgi yıllık yayımlanır. Derdest davalardaki kişilerin belirlenmesini veya kanunla korunan sırların açıklanmasını sağlayan bilgi yayımlanmaz.

(7) Bu madde (AB) 2017/1939 sayılı Tüzük kapsamındaki işlevler yerine getirilirken verilen işlem ve talimatlara uygulanmaz.

Madde 143B. (1) Yetkili savcılıkta dava veya dosyanın başka savcıya idari yeniden dağıtımı; çekilme, görev ilişkisinin sona ermesi veya değişmesi, görevleri yerine getirmede objektif imkânsızlık ya da kanunda açıkça öngörülen diğer sebeple mümkündür. İş yükünü dengelemek için yeniden dağıtım, önceden açıklanmış genel ölçütlerle, doğrulanabilir iş yükü verilerine dayanarak ve yargılama süresine etkisi dikkate alınarak mümkündür.

(2) Yeniden dağıtım, yetkili organın gerekçeli yazılı işlemiyle yapılır. İşlem somut nedeni, onu ortaya koyan bilgiyi, varsa uygulanabilir genel ölçütleri ve değişikliğin gereğini gösterir. Verilmiş işlem, hukuki görüş veya sunulmuş itiraza katılmamak tek başına idari yeniden dağıtım sebebi değildir.

(3) Yeni savcı 9. maddeye uygun belirlenir. 144. maddenin 2. fıkrasındaki geçici değiştirmede, geçerli sebep, kapsam ve süre gösterilir; yakın usul süresi nöbetçi savcı katılımı gerektiriyorsa bu savcı önceden onaylanmış çizelgeye göre yalnızca acil işlem için belirlenir. Bu, kalan yargılamada denetleyen savcıyı değiştirmez.

(4) 2. veya 3. fıkradaki işlem ve savcıyı belirleyen tutanak dava veya dosyaya konulur, 143B maddesine göre kaydedilir ve değiştirilen ve belirlenen savcılara bildirilir. Dava veya dosyaya erişim hakkı olan kişilerin erişimi, uygulanabilir usul kurallarıyla bu belgeleri de kapsar.

(5) Bu madde, mahkemenin ve üst savcının usul hukukunda açıkça öngörülen yetkilerini sınırlamaz. İdari yeniden dağıtım yapılmış usul işlemlerini veya verilen kararları kaldırmaz ya da bağlayıcı yargısal talimatları bertaraf etmez.

(6) Bu madde Avrupa Savcılığı davalarının dağıtımına ve yeniden dağıtımına uygulanmaz. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun Otuz Birinci 'a' Bölümündeki işlemlere savcılarının belirlenmesi ve değiştirilmesinin özel kuralları uygulanır; bu usul dışında idari müdahale yetkileri yaratılmaz."

§ 16. 145. maddeye 8. ilâ 11. fıkralar eklenir:

"(8) Bu maddedeki yetkiler yalnızca Anayasa ve kanunla savcıya verilmiş somut işlevi yerine getirmek için gerekli ölçüde kullanılır. Ön incelemenin konusu, kapsamı ve süresi; mevcut bilgiyle,

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 11 / 29 SAYFASI

izlenen meşru amaçla ve kişilerin haklarına müdahalenin orantılılığıyla uyumlu olur. Kamu yararına veya kanuniliği koruma genel görevine yalnızca atıf, kanunda öngörülenin ötesinde yetki oluşturmaz.

(9) Ön inceleme; gerektiren bilgiyi, konusunu, hukuki dayanağını, açıklığa kavuşturulacak koşulları, görevlendirilen makamı ve süreyi gösteren gerekçeli yazılı işlemle yapılır veya görevlendirilir. Konu değişikliği ve süre uzatımı ayrıca gerekçelendirilir. Ek işlem görevlendirme, materyallerin gönderilmesi veya aynı olaylara ilişkin dosyaların ayrılması ya da birleştirilmesi, ön inceleme için yeni süre başlatmaz.

(10) Bu maddedeki yetkiler; arama, el koyma, iletişim içeriğine erişme, banka sırrı veya kanunla korunan diğer sırların açıklanması, avukatlık meslek sırrının sınırlanması ya da kanunun özel koşul, izin veya yargısal denetim öngördüğü başka müdahale için bağımsız dayanak oluşturmaz. Bu işlemlere ilgili özel usul uygulanır. Avukatlık Kanunu'nun 33. ve 45. maddelerine aykırı materyal istenemez veya sağlanamaz.

(11) Soruşturma evresinin başlatılmasının kanuni koşulları varsa savcı, ön inceleme süresinin dolmasını beklemeksizin Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre karar verir. Ön inceleme soruşturmanın yerini alamaz veya ceza kovuşturmasının fiilen yöneldiği kişinin usul güvencelerini aşmak için kullanılamaz.”

§ 17. 145a ve 145b maddeleri eklenir:

“Madde 145a. (1) 145. maddenin 1. fıkrasının 1. bendine göre belge, bilgi, açıklama veya diğer materyallerin sunulması talebi yazılı yapılır; dosya numarası ve konusunu, somut kanuni dayanağı, istenen materyalleri ve incelenen koşullarla bağlantısını ve yerine getirme süresi ve yöntemini gösterir. Ön inceleme amacı için gerekli olanı açıkça aşan ölçüde bilgi istenemez.

(2) Açıklamalar alınmadan önce kişiye, anlayacağı biçimde, ön incelemenin konusu, avukat yardımından yararlanma hakkı ve kendisini suçla itham edecek açıklamaları vermeme hakkı bildirilir. Bildirim ve bu hakların kullanımı yazılı belgelenir. Açıklama vermeden önce avukatla gizli görüşmek için kişiye gerçek imkân sağlanır.

(3) 2. fıkradaki hakkın kullanılması ve avukatlık meslek sırrını veya kanunla korunan diğer sırları koruma yükümlülüğüne dayanılması; bu hak veya yükümlülüğe aykırı açıklama veya materyal elde etmek amacıyla yaptırım veya zorla getirme sebebi oluşturmaz.

(4) 145. maddenin 1. fıkrasının 4. bendindeki zorla getirme emri yazılı verilir; usulüne uygun çağrı, gelmeme, haklı neden yokluğu ve şahsen hazır bulunma gereği hakkında bilgi içerir. Zorla getirmenin yeri ve amacını belirtir. Zorlama, hukuka uygun amaç gerçekleştiğinde derhâl sona erer ve tutma için bağımsız dayanak olarak kullanılamaz.

(5) Savcı, 145. maddenin 1. fıkrasının 5. bendine göre materyalleri gönderirken muhatabın yaptırım veya zorlayıcı idari tedbir uygulayıp uygulamayacağını önceden belirleyemez. Yetkili organ

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 12 / 29 SAYFASI

kanuni koşulları kendi değerlendirir ve verdiği işlemde sorumlu olur.

(6) 145. maddenin 1. fıkrasının 6. bendi ile 4. ve 5. fıkralar kapsamındaki; vatandaş veya tüzel kişilere doğrudan yükümlülük getiren ya da hak veya meşru menfaatlerini etkileyen talep ve emirler, imzalı yazılı işlemle verilir. İşlem somut kanuni dayanağı, maddi koşulları, muhatabı, istenen davranışı, süreyi ve müdahalenin gerekliliği ve orantılılığının gerekçelerini gösterir. İşlem başka organ aracılığıyla uygulanıyorsa, 1456 maddesinin 3. fıkrasındaki koşullarla doğrudan etkilenen kişiye de nüsha verilir.

Madde 1456. (1) Resmen başlatılmış ceza yargılaması dışında verilen, 145. maddenin 1. fıkrasının 1., 4. ve 6. bentleri ile 4. ve 5. fıkralarındaki talep ve emirler; vatandaşların veya tüzel kişilerin hak veya meşru menfaatlerini doğrudan etkiliyor ya da yükümlülük yaratıyorsa ve başka kanun aynı müdahalenin yargısal denetimini öngörmüyorsa, yargısal başvuruya tabidir. Adı, gösterilen hukuki dayanak veya uygulayan organ ne olursa olsun işlemin gerçek içeriği esas alınır. 145. maddenin 1. fıkrasının 5. bendindeki materyal gönderimi veya öneri tek başına bu maddeye göre başvuruya tabi değildir; içerdiği bağımsız bağlayıcı emir, ilk cümlelerin koşullarıyla itiraz edilir.

(2) Muhatap ve doğrudan etkilenen diğer kişiler başvuru hakkına sahiptir. Başvuru, işlemin bildirilmesinden itibaren on dört gün içinde işlemi veren savcının savcılığının bulunduğu yerdeki idare mahkemesine yapılır. İşlem kendisine bildirilmeyen kişi için süre öğrenmeden başlar; uyuşmazlıkta daha önce öğrenildiğini ispat yükü işlemi veren savcıdır. Üst savcılığa önceden başvuru gerekmez. Yargısal başvuru talimatı yoksa veya yanlışsa İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 140. maddesi uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Yokluk tespiti talebi süreye tabi değildir.

(3) İşlem nüshası, başvurulacak mahkeme ve süre belirtilerek muhataba tebliğ edilir. Zorla getirmede nüsha uygulamadan önce tebliğ edilir; objektif olarak imkânsızsa kişi getirildikten hemen sonra tebliğ edilir ve sebep yazılı belgelenir. Başvuru hakkı olan kişiye gerekli materyallere erişim, talepten itibaren üç gün içinde; geçici yargısal koruma gereği belirtilmişse derhâl, bilginin korunmasının özel kuralları saklı tutularak verilir. Her erişim sınırlaması aynı sürede yazılı gerekçelendirilir ve aynı yargılamada mahkeme denetimine tabidir. Kanuni sınırlamalara uygun olarak, etkili başvuruyu sağlayacak ölçüde materyallerin izin verilen kısmı ve gerekçelerin esaslı özü verilir. Bütün ilgili materyaller, bilginin korunmasının uygulanabilir usulüne göre mahkemeye verilir.

(4) Başvuru, işlemi veren savcılık aracılığıyla veya doğrudan mahkemeye yapılabilir. Savcılık, başvurunun veya mahkeme talebinin alınmasından itibaren üç gün içinde ilgili dosyanın tamamını gönderir. Başvuru geçici koruma talebi içeriyorsa, başvuru ve talep derhâl mahkemeye, kalan materyaller ikinci cümledeki sürede gönderilir. Dosyanın sunulmaması talep hakkında karar verilmesini engellemez.

(5) Başvuru uygulamayı durdurmaz. Başvurucunun talebiyle mahkeme, esaslı veya giderilmesi güç zarar doğabilecekse, diğer kişilerin yaşam veya sağlığına ya da

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 13 / 29 SAYFASI

başka özellikle önemli kamu yararına yönelik yakın tehlikeyi de dikkate alarak uygulamayı bütünüyle veya kısmen durdurabilir. Talep başvuruyla birlikte veya yargılama sona ermeden yapılabilir. Mahkeme, dosyanın tamamı alınmadan önce de olmak üzere, derhâl ve alınmasından itibaren en geç yirmi dört saat içinde karar verir. Mahkeme, kararını savcılığa ve bilinen uygulayıcı organa alımını belgeleyecek biçimde derhâl bildirir. Karara İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre itiraz edilebilir; itiraz uygulamayı durdurmaz.

(6) Mahkeme; başvurucuyu, işlemi veren savcıyı ve diğer ilgilileri çağırarak başvuruyu açık duruşmada inceler. Savcı, işlemin maddi ve hukuki dayanaklarını ve gereklilik ve orantılılık koşullarına uyulduğunu ortaya koyar. Mahkeme yetki, şekil, dayanak, amaç ve müdahalenin orantılılığını inceler ve başvurunun alınmasından itibaren bir ay içinde karar verir. Başvuruyu reddedebilir, işlemin yokluğunu tespit edebilir veya bütünüyle ya da kısmen iptal edebilir. Bu yargılamada mahkeme soruşturma evresinin başlatılmasını, kişiye suç isnadını, iddianame sunulmasını veya ön incelemenin belirli sonucunu emredemez.

(7) Suç belirtilerine dayanan ön incelemede verilen işlemde denetim, yalnızca itiraz edilen talep veya emrin haklara doğrudan müdahalesini kapsar. Soruşturma evresinin başlatılmasının reddine, bildirim hakkında karar vermede hareketsizliğe ve başlatılmış ceza yargılamasındaki işlemlere Ceza Muhakemesi Kanunu'nun yolları uygulanır. Daha sonra ceza yargılaması başlatılması, önceki emrin bu madde kapsamındaki denetimini dışlamaz.

(8) Haklara müdahale gerçekleştiği ileri sürülüyorsa işlemin uygulanması başvuru hukuki menfaatini kaldırmaz. 1. fıkra koşullarını karşılayan işlem, yalnızca hazırlık niteliği nedeniyle yargısal denetimden çıkarılamaz. Düzenlenmemiş konulara, uygun olduğu ölçüde, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun bireysel idari işlemlere başvuru kuralları uygulanır. Hüküm, aynı Kanun'a göre Yüksek İdare Mahkemesinde temyize tabidir.

(9) Avrupa Savcılığının usul işlemlerinin denetimi, (AB) 2017/1939 sayılı Tüzük'ün 42. maddesine uygun yapılır. 1. fıkradaki koşullar gerçekleşmiş ve Tüzük'e göre yetki ulusal mahkemeye aitse bu maddedeki yargısal usul uygulanır. 143a ve 143b maddelerine göre ulusal savcılık denetimi ve kaydının dışlanması, Avrupa Birliği hukukunun öngördüğü yargısal denetimi sınırlamaz.”

§ 18. 173. maddeye 18. ilâ 21. fıkralar eklenir:

“(18) Genel kurul, usulü başlatan kararla kanuni gereklere göre aday değerlendirmesinin yeknesak yöntemini kabul eder ve yayımlar. Yöntem, doğrulanacak göstergeleri, ilgili bilgi kaynaklarını ve mesleki ve ahlaki niteliklerin karşılaştırma yöntemini belirler. Kanunda olmayan ek uygunluk koşulu getiremez ve öneri dönemi başladıktan sonra değiştirilemez.

(19) 9. fıkradaki nihai raporlar hazırlanmadan aday, ilgili olumsuz bilgiyi ve raporlara eklenecek yazılı yanıt için en az yedi günlük süreyi alır. Raporların yayımlanmasından sonra alınan yeni olumsuz bilgi, ancak yanıt için gerçek

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 14 / 29 SAYFASI

imkân sağlandıktan sonra kararda kullanılabilir. Yalnızca tanık, suçlanan kişi veya hakkında bildirim sunulmuş kişi statüsü, mesleki veya ahlaki nitelik eksikliğini ispatlamaz veya belirlenen somut olayların değerlendirilmesinin yerini tutmaz. Masumiyet karinesi ve savunma hakkına uyulur. Bilgi, korunan bilgilere erişimin kanuni rejimine göre ve etkili yanıtı mümkün kılacak yeterli içerikle verilir.

(20) Seçim kararı, belirlenen esaslı bilgiyi, adayların yanıtlarını ve 8. fıkradaki ilgili soruları ele alır. Tek aday bulunması, genel kurulu o adayın kanuni koşullara uygunluğunu olumlu biçimde tespit ve gerekçelendirmekten muaf tutmaz.

(21) 15. ve 16. fıkralardaki öneri ve kararlar; somut dayanakları, geçici işlev ifasının başlangıç ve bitiş tarihlerini ve aynı kişinin aynı işlevleri yerine getirdiği bütün önceki dönemleri gösterir. Yüksek Yargı Kurulu bu dönemlerin kamuya açık kronolojik kaydını tutar. Azami süreye ulaşılmasından en geç bir ay önce Kurul idaresi genel kurula, ilgili daireye ve Adalet Bakanına bildirir. Bildirim ve kayıt süreyi uzatmaz veya kanunda öngörülen kararın yerini tutmaz.”

§ 19. 173a maddesine 9. ilâ 11. fıkralar eklenir:

“(9) Yüksek Yargı Kurulunun Savcılar Dairesi, 2. ve 4. fıkralardaki atama hakkında bildirim almasından itibaren yedi gün içinde karar verir. Süre, 3. ve 6. fıkralardaki başka kişinin atanmasına da uygulanır. Yüksek Temyiz Mahkemesi Ceza Dairesi başkanı aynı anda belirlenen kişiye ve Adalet Bakanına bildirim nüshası gönderir.

(10) 9. fıkradaki sürede karar vermeme zımni ret sayılır. Belirlenen kişi ve Adalet Bakanı, 9. fıkradaki sürenin dolmasından itibaren on dört gün içinde; açık reddi bildiriminden itibaren on dört gün içinde, 36. maddenin 3. fıkrasına göre ret kararına başvurabilir. Savcılar Dairesi başvuruyu ve dosyanın tamamını başvurunun alınmasından itibaren üç gün içinde mahkemeye gönderir. Göndermezse başvuru doğrudan mahkemeye başvurulabilir; mahkeme dosyayı resen ister.

(11) Mahkeme başvurunun alınmasından itibaren on dört gün içinde karar verir. Reddin iptalinde, dosyayı hukukun yorum ve uygulanmasına ilişkin bağlayıcı talimatlarla Savcılar Dairesine geri gönderir ve mahkeme hükmünün alınmasından itibaren yedi günü aşmayacak karar süresi belirler. Mahkeme atama için başka kişi belirlemez veya Savcılar Dairesi yerine atama yapmaz. Hüküm kesindir. Zımni ret itiraz edildikten sonra açık ret verilmesi yargılamayı sona erdirmez; açık ret aynı yargılamada itiraz edilmiş sayılır.”

§ 20. 1736 maddesi eklenir:

“Madde 1736. (1) 173a maddesinin 2. veya 4. fıkrasındaki savcının 230., 230a veya 232. maddeye göre geçici görevden uzaklaştırılması kararı; 3. fıkradaki hâl dışında, başvuru süresi dolmadan veya başvurulmuşsa mahkeme hükmü kesinleşmeden uygulanmaz.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 15 / 29 SAYFASI

(2) Uzaklaştırma talebinde ve yargısal denetimde; tedbirin gerekliliğine, amacının daha az sınırlayıcı tedbirle gerçekleştirilebilmesine ve kişinin işlevlerini yerine getirmesiyle ilgili uygunsuz nüfuz hakkında gösterdiği bilgiye açıkça bakılır. Ceza veya disiplin işlemi başlatılması tek başına geçici uzaklaştırmanın gerekliliğini ortaya koymaz.

(3) Uzaklaştırmayı emreden organın gerekçeli talebiyle, başvuruya bakmaya yetkili mahkeme; somut bilginin ceza veya disiplin işlemlerinin engellenmesine veya resmî işlevler yerine getirilirken yeni ağır ihlal işlenmesine yönelik yakın ve ciddi tehlikeyi ortaya koyması ve tehlikenin daha az sınırlayıcı tedbirle önlenememesi hâlinde ön uygulamaya izin verebilir. Mahkeme kişiye görüş bildirme imkânı sağlar ve talepten itibaren üç gün içinde gerekçeli karar verir. Karar İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre itiraz edilebilir. Karar ceza veya disiplin sorumluluğu meselelerini önceden belirlemez.

(4) 1. ilâ 3. fıkralar, 230. maddenin 7. fıkrası ve 230a maddesinin 6. fıkrası uyarınca kendiliğinden geçici uzaklaştırmayı veya Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre mahkemenin emrettiği görevden uzaklaştırmayı etkilemez. Soruşturma, kişiye suç isnadı veya usuli zorlama tedbirleri uygulama yetkilerini sınırlamaz ve 173a maddesinin 3. ve 6. fıkralarındaki süreleri uzatmaz.”

§ 21. 175o maddesinin 3. fıkrasına ikinci cümle eklenir: “Bildiren kişiye, kişisel verilerin ve kanunla korunan sırların korunmasına uygun olarak karar ve somut maddi ve hukuki dayanakları bildirilir.”

§ 22. 198. maddeye 6. ilâ 8. fıkralar eklenir:

“(6) 2. fıkranın 2. bendi ve 199. maddedeki göstergeler değerlendirilirken; gerekçelerin, maddi ve hukuki karmaşıklığın, usuli davranışın ve değişiklik veya kaldırma nedenlerinin nitel analizi yapılır. Delillerde, mevzuatta ve bağlayıcı içtihatla sonraki değişiklikler dikkate alınır. İşlem ve yargısal sonuçların sayı veya yüzdesi tek başına olumsuz değerlendirme gerekçesi olamaz.

(7) Beraat, ceza yargılamasının hukuka uygun sona erdirilmesi veya işlemin kaldırılması ya da değiştirilmesi tek başına mesleki yetersizlik sonucunu haklı kılmaz. Savcı veya soruşturma yargı mensubu değerlendirilirken, suçlanan kişiyi aklayan veya sorumluluğunu hafifleten koşulları belirleme ve doğrulama görevlerine uyum da dikkate alınır.

(8) Avrupa Yetkilendirilmiş Savcısı olarak hizmet dönemi için 6. ve 7. fıkralar, 5. fıkradaki değerlendirme gözetilerek ve herhangi bir ulusal organ Avrupa Savcılığının operasyon kararlarını denetlemeksizin uygulanır.”

§ 23. 199. maddede aşağıdaki değişiklikler yapılır:

1. 2. fıkranın 2. bendi aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“2. 143. maddenin 7. fıkrasındaki itiraz hakkı gözetilerek, üst savcının hukuka uygun yazılı talimat ve emirlerine uyulması;”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 16 / 29 SAYFASI

2. 3. fıkranın 2. bendi aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“2. Kanunda öngörülen hâllerde itiraz hakkı gözetilerek, savcının hukuka uygun yazılı talimat ve emirlerine uyulması;”

§ 24. 200. maddeye 4. fıkra eklenir:

“(4) 1. ve 2. fıkralardaki değerlendirme; rastgele seçime uyumu, iş yükü dağıtımının objektifliğini, uygunsuz nüfuza karşı tedbirleri, kayıt ve gerekçe yükümlülüklerine uyumu ve belirlenmiş organizasyon ihlallerini giderme tedbirlerinin uygulanmasını ele alır. Değerlendirilen kişinin somut yetkileri ve belirlenen koşulları etkileme imkânı dikkate alınır.”

§ 25. 218a maddesi eklenir:

“Madde 218a. (1) Hâkim, savcı ve soruşturma yargı mensuplarının elde edilen sonuçlar, özel görevlerin yapılması ve 233. maddenin 6. fıkrası kapsamındaki ek ücretleri; önceden duyurulan objektif ölçüt ve yönteme göre, ilgili dairenin yetkilerine uygun Yüksek Yargı Kurulu genel kurulunca kabul edilerek belirlenir. Ölçüt ve yöntem uygulandıkları dönem başlamadan yayımlanır.

(2) Ölçütler; iş yükünü, işin maddi ve hukuki karmaşıklığını, sürelerle uyumu ve hukuka uygun verilen ek görevlerin yapılmasını dikkate alır. Mahkûmiyet, beraat, suç isnadı, ret, durdurma veya sona erdirmeye ilişkin kota veya hedeflere izin verilmez. Çekilme, itiraz, başvuru veya bildirim hakkının hukuka uygun kullanımı ücretin azaltılması veya reddi sebebi olamaz.

(3) Bireysel tutarı belirleyen veya ücreti reddeden işlem, duyurulan ölçütleri doğrulanabilir bilgiye uygulayarak gerekçelendirilir ve kişiye bildirilir. Tutar, eşdeğer katkı ve benzer iş yüküne sahip kişiler için belirlenenden farklıysa farkın somut nedenleri gösterilir.

(4) Yüksek Yargı Kurulu genel kurulu, ücret türü ve yargı organına göre ödenen tutarlar hakkında yıllık toplulaştırılmış bilgi yayımlar. Yayımlar, kanuni aleniyet için gerekenin ötesinde kişisel veri içermez.”

§ 26. 227. maddeye aşağıdaki değişiklikler ve ekler yapılır:

1. 2. fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilir:

“(2) 1. fıkra boş kadroya geçici görevlendirmeye uygulanmaz. Geçici görevlendirme önceden yazılı rıza gerektirir ve 12 aya kadar sürer. Yetkili idari amirin gerekçeli talebi üzerine Yüksek Yargı Kurulunun ilgili dairesi; kadro için yarışma duyurulmuş ve sonuçlanması kararda belirtilen objektif nedenlerle gecikmişse, altı ayı geçmeyen bir defalık uzatmaya izin verebilir. Uzatma geçici görevlendirilenin önceden yazılı rızasını gerektirir. Asıl kadro sahibi göreve başladığında geçici görevlendirme sona erer. Azami süre için; kesintilerden veya boş kadro değişikliklerinden bağımsız olarak aynı kişinin aynı organdaki önceki üç yıldaki bütün geçici görevlendirme dönemleri toplanır. Kanun daha kısa süre öngörüyorsa o süre uygulanır; bu fıkra 147. maddenin 4. fıkrasındaki süreyi aşan uzatmaya izin vermez.”

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 17 / 29 SAYFASI

2. 10. ilâ 15. fıkralar eklenir:

“(10) 2. fıkradaki geçici görevlendirmeden önce yetkili idari amir, ilgili organ ve Yüksek Yargı Kurulu sitelerinde hizmet ihtiyacı, beklenen süre, 7. fıkradaki uygulanabilir ölçütler ve başvurular için en az 14 günlük süreyi duyurur. Duyuru, kabul eden organın iş yükünü ve ihtiyacın neden başka organizasyon tedbirleriyle giderilemeyeceğini belirtir.

(11) Başvuranlar önceden duyurulan ölçütlere göre değerlendirilir. Emir, seçimin karşılaştırmalı gerekçelerini ve kişinin geldiği organın çalışmasına sonuçların değerlendirmesini içerir. Emir bütün başvuranlara bildirilir. Ölçütler başvuru süresi dolduktan sonra değiştirilemez.

(12) İlgili organın çalışmasının durmasına yakın tehlike varsa, 2. fıkradaki geçici görevlendirme 10. ve 11. fıkralara göre seçim tamamlanana kadar, ancak en fazla 30 gün yapılabilir. Aciliyet somut koşullarla gerekçelendirilir. Seçim usulü geçici görevlendirmeyle aynı anda başlatılır. Bu fıkradaki süre 2. fıkradaki süreye sayılır; aynı ihtiyaç için art arda geçici emirlere izin verilmez.

(13) İdari amirin geçici görevlendirmeyi erken bitirmesi; hizmet ihtiyacı sona erdiğinde, asıl kadro sahibi başladığında, görevlendirilen yazılı istediğinde veya somut organizasyon koşulları dönüşünü objektif olarak gerektirdiğinde gerekçeli yazılı emirle yapılır. Geçici görevlendirilene 7 gün içinde görüş sunma imkânı verilir. Önceden görüş şartı, kendi yazılı talebiyle veya asıl kadro sahibinin başlaması nedeniyle sona ermeye uygulanmaz ve kanunen sona ermeyi ertelemez. İşin sürekliliğine ilişkin acil koşullarda süre açık gerekçeyle üç güne indirilebilir. Sona erdirmeye, öngörülen usul dışında disiplin yaptırımı uygulama veya somut dava ya da dosyadaki işlem ve kararları etkileme amacı taşıyamaz. Hâkimler Dairesinin 30. maddenin 5. fıkrasının 18. bendindeki yetkisi korunur; ikinci ilâ beşinci cümlelerdeki koşullar uygun düştüğü ölçüde uygulanır.

(14) Geçici görevlendirme ve erken sona erdirmeye emirleri, etkilenen kişinin İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre başvurusuna tabidir. 10. fıkra kapsamındaki her başvuran, 11. fıkradaki görevlendirme emrine bildirimden itibaren 14 gün içinde başvurabilir. Geçici yargısal koruma aynı Kanun'a göre sağlanır. Dairenin 2. fıkradaki uzatmaya izin kararı, 36. maddeye göre başvuruya tabidir.

(15) Emirler, uzatma izinleri ve gerekçeleri, üç gün içinde Yüksek Yargı Kurulunun tuttuğu kamuya açık geçici görevlendirilenler siciline girilir. Sicil 2. fıkradaki toplam süreyi hesaplar ve gösterir, değişiklik geçmişini korur. Kanuniliği doğrulamak için gereksiz kişisel veriler ve kanunla korunan sırlar yayımlanmaz. 10. ilâ 12. fıkralar, 3. fıkradaki belirli dava için görevlendirmeye uygulanmaz; 3. ve 9. fıkralar yürürlükte kalır.”

§ 27. 307. maddeye aşağıdaki ekler yapılır:

1. 3. fıkraya 5. ilâ 8. bentler eklenir:

“5. 143. maddenin 2. fıkrasına aykırı olarak dava ve dosyalarda kasten sözlü emir veya talimat verilmesi;

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 18 / 29 SAYFASI

6. Savcılık denetimine ilişkin talimat, emir ve diğer işlemleri yazılı belgeleme, kaydetme veya dava ya da dosyaya koyma kanuni görevinin kasten yerine getirilmemesi;

7. Dava veya dosyanın dağıtımında ya da yeniden dağıtımında rastgele seçim ilkesinin kasten ihlali veya bu dağıtım ya da uygulanan savcılık denetimi bilgisinin kasten gizlenmesi, yok edilmesi veya hukuka aykırı değiştirilmesi;

8. 3a maddesine aykırı kasten baskı veya olumsuz muamele uygulanması.”

2. 7. fıkra eklenir:

“(7) Yargısal veya savcılık işleminin kaldırılması ya da değiştirilmesi, beraat verilmesi veya kanunun yorumlanması ya da delilin değerlendirilmesinde iyi niyetli ve gerekçeli mesleki görüş ayrılığı tek başına disiplin ihlali oluşturmaz. Bu hüküm, 2. ve 3. fıkralarda kusurlu ihlal belirlenmişse sorumluluğu dışlamaz. Disiplin organı somut dava veya dosyadaki işlemi kaldıramaz veya değiştiremez ya da karara bağlanmasına ilişkin talimat veremez.”

§ 28. 312a maddesi eklenir:

“Madde 312a. (1) 312. maddenin 1. fıkrasındaki organ veya kişiye gelen somut disiplin ihlali belirtileri içeren bildirim, alındığı gün; çalışma saati dışında geldiyse sonraki ilk iş günü kaydedilir. Bildirene kayıt numarası ve yetkili organ bilgisi verilir.

(2) Bildirim alıcının eylem veya ihmallerine ilişkinse veya incelemeyi yapacak kişinin tarafsızlığında makul kuşku yaratan koşullar varsa, üç gün içinde 312. maddenin 1. fıkrasındaki başka yetkili organ veya kişiye gönderilir. İdari amire karşı bildirimin incelenmesi onun astına verilemez.

(3) 54. maddenin 5. fıkrasındaki hâllerde Yüksek Yargı Kurulu Müfettişliği bildirimini kaydeder ve üç gün içinde 312. maddenin 1. fıkrasının 4. bendindeki Bakan yetkisi kapsamında değerlendirme için Adalet Bakanına gönderir. Sevk, Bakana münhasıran başka organa verilen inceleme veya kararları yapma yetkisi vermez.

(4) Bildirimin alınmasından itibaren iki ay içinde 312. maddenin 1. fıkrasındaki yetkili organ veya kişi disiplin işlemi başlatma önerisi yapar ya da böyle öneri için sebep bulunmadığını bildirene yazılı bildirir. Maddi veya hukuki karmaşıklıkta süre, asıl süre dolmadan bildirene bildirilen gerekçeli işlemle, bir defa ve en fazla bir ay uzatılabilir. 175л ilâ 175o maddelerindeki incelemelere özel süreler uygulanır. Yapılan öneri de gönderilmesinden itibaren üç gün içinde bildirene bildirilir. Bu fıkradaki süreler, yetkili organı 310. maddeye uyum için gereken işlemleri zamanında yapma görevinden muaf tutmaz.

(5) Öneri için neden yokluğu bildirim; incelenen iddiaları, yapılan işlemleri, belirlenen olayları ve sonucun somut maddi ve hukuki dayanaklarını içerir. İlgili ve doğrulanabilir koşullar incelenmemişse nedenleri gösterilir. Bilgi; sonucu anlamak için gerekenin ötesinde kişisel veri veya kanunla korunan sır açıklanmayacak ölçüde verilir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 19 / 29 SAYFASI

(6) Bildiren; bildirimi, 5. fıkradaki açıklamayı ve itirazlarını 312. maddenin 1. fıkrasındaki başka organ veya kişiye sunabilir. Önceki öneri yapmama kararı bu organ veya kişiyi bağlamaz. Yeniden sevk 310. maddedeki sürelerin başlangıcını veya işleyişini değiştirmez.

(7) Bildirim sunulması, disiplin cezası verilmesini isteme hakkı veya bildiren için disiplin işleminde taraf statüsü doğurmaz. İlgili dava veya dosyada usul hukukunun öngördüğü başvuruyu durdurmaz veya onun yerine geçmez.

(8) Bildirim Avrupa Yetkilendirilmiş Savcısına ilişkinse, Avrupa Savcılığına bildirim ve disiplin tedbirleri (AB) 2017/1939 sayılı Tüzük koşullarına tabidir.”

§ 29. 316. maddeye 9. ve 10. fıkralar eklenir:

“(9) İlgili daire veya Yüksek Yargı Kurulu üyesine karşı işlemlerde genel kurul, 312. maddeye göre usulüne uygun öneri hakkında, alınmasından veya uygun olduğu hâlde 2. fıkra kapsamında düzensizliklerin giderilmesinden itibaren bir ay içinde karar verir.

(10) Disiplin işlemi başlatmanın reddi; sunulan somut iddia ve delilleri ele alan, ret için hukuki ve maddi dayanakları gösteren yazılı gerekçeli kararlar verilir. Yalnızca oylama sonucuna veya somut iddiaları ele almayan genel açıklamalara atıf gerekçenin yerini tutmaz. Karar, öneriyi yapan kişi veya organa ve Adalet Bakanına bildirilir.”

§ 30. 323. maddenin 2. fıkrasına ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleler eklenir: “Mahkeme, 3a maddesinin ihlaline ilişkin somut belirtiler gösteren uygulamayı durdurma talebi hakkında yedi gün içinde karar verir. Esaslı veya giderilmesi güç zarar tehlikesini değerlendirirken bu belirtileri açıkça ele alır. Karar disiplin cezasının hukuka uygunluğu uyumsuzluğunu önceden belirlemez.”

GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

§ 31. (1) Kanun'un yayımlanmasından itibaren üç ay içinde Yüksek Yargı Kurulu genel kurulu 1436 maddesinin 5. fıkrasındaki teknik kuralları, Savcılar Dairesi 140. maddenin 7. fıkrasındaki yöntemi kabul eder. Aynı sürede yetkili organlar ilgili ikincil mevzuatı ve iç kuralları Kanun'a uyumlu hâle getirir. Yargı Sistemi Kanunu'nun 30. maddesinin 10. fıkrası, koşulları gerçekleştiğinde uygulanır.

(2) Elektronik sicil yayımdan itibaren altı ay içinde işler hâle gelir. O zamana kadar işlemler ayrı kronolojik sicilde tutulur ve ilgili dava veya dosyaya konulur. Kayıtlar 1436 maddesinin 2. fıkrasındaki bilgiyi, kaydı yapanın imzasını ve ayrı düzeltme geçmişini içerir. Erişim, 1436 maddesinin 4. fıkrası ve 143a maddesinin 6. fıkrasındaki özel rejim koşullarıyla sağlanır.

(3) 2. fıkrada oluşturulan veriler, elektronik sicilin işler hâle gelmesinden itibaren bir ay içinde girilir. Teknik hazırlık yokluğu; yazılı şekil, gerekçe, kayıt, bildirim ve erişim yükümlülüklerini ertelemez.

§ 32. (1) Yeni koşullar, derdest dava, dosya ve disiplin işlemleri de dâhil olmak üzere Kanun'un yürürlüğünden sonraki işlem ve eylemlere uygulanır. Yeni

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 20 / 29 SAYFASI

disiplin ihlali tanımları, Kanun'un yürürlüğünden önceki davranışlara uygulanmaz.

(2) Kanun'un yürürlüğünden itibaren bir ay içinde, derdest dava ve dosyalara konulmamış hiyerarşik talimat ve yeniden dağıtım içeren mevcut yazılı işlemler bunlara eklenir. Belgeler geriye tarih atılarak düzenlenmez. Eksik belgeler, bilinen koşullar ve bunları belirlemek için yapılan işlemler gösterilerek açıklanır.

(3) Teknik kayıt şartına uyulmaması, yapılan usul işleminin geçersizliği için bağımsız dayanak oluşturmaz. Usuli sonuçlar uygulanabilir kanuna göre belirlenir; ihlalin incelenmesi ve sorumluluk dışlanmaz.

(4) Derdest bildirimler için 312a maddesinin 4. fıkrasındaki süre Kanun'un yürürlüğünden başlar. Bu, 310. maddedeki süreleri yeniden başlatmaz veya uzatmaz, daha önce verilmesi gereken kararı ertelemeyiz.

§ 33. (1) Kanun yürürlüğe girmeden önce verilmiş, uygulaması veya haklara doğrudan müdahalesi o tarihte devam eden 1456 maddesinin 1. fıkrasındaki talep ve emirlere de 1456 maddesine göre başvurulabilir. Başvuru süresi yürürlükten itibaren on dört gündür; işlem bildirilmemiş ve kişi daha sonra öğrenmişse süre 1456 maddesinin 2. fıkrasındaki koşullarla öğrenmeden başlar.

(2) 1. fıkra kesin yargısal işlemle çözülmüş uyuşmazlığın yeniden karara bağlanmasına veya başka özel yargısal usulde başvuru süresinin yeniden başlamasına izin vermez.

§ 34. Yeni koşullara göre ilk yıllık raporlama, Kanun'un yürürlüğünden sonraki dönemi kapsar. 1436 maddesinin 5. fıkrasındaki ilk teknik doğrulama, elektronik sicilin işler hâle gelmesinden itibaren bir yıl içinde yapılır.

§ 35. Adalet Bakanı; Yüksek Yargı Kurulundan, savcılıktan, Müfettişlikten ve mahkemelerden alınan toplulaştırılmış bilgiye dayanarak üç yıllık uygulamadan sonra uygulama sonrası etki değerlendirmesi düzenler. Değerlendirme; mahkemeye erişimi, 1456 maddesindeki işlemlerin süre ve sonuçlarını, uygunsuz nüfuza karşı güvencelerin uygulanmasını, organizasyon sonuçlarını ve bütçe harcamalarını kapsar. Adalet Bakanlığının sitesinde yayımlanır.

§ 36. (1) Bu Kanun'un yürürlüğünden itibaren bir ay içinde Yüksek Yargı Kurulu, boş kadrolara mevcut bütün geçici görevlendirmelerin başlangıç tarihlerini ve toplam sürelerini gösteren kayıt yayımlar.

(2) Bu Kanun'un yürürlüğünde toplam süresi 18 ayı aşan boş kadrolardaki mevcut geçici görevlendirmeler, yürürlükten itibaren en geç altı ay içinde sona erer. Kalan mevcut görevlendirmelerde 227. maddenin 2. fıkrasındaki süreler geçmiş zaman dâhil hesaplanır; ancak yalnızca yeni azami süreye ulaşma nedeniyle sona erdirmeyiz, bu Kanun'un yürürlüğünden altı aydan önce gerçekleşmez.

(3) 2. fıkra başka kanuni nedenle erken sona erdirmeyi veya 227. maddenin 9. fıkrasında heyet devamlılığı gereken davaların tamamlanmasını etkilemez. Uygulanabilir azami süreye ulaşıldıktan sonra sona ermiş geçici görevlendirmeye dayanarak yeni dava verilemez. Bu paragraf 147. maddenin 4. fıkrasındaki süreleri uzatmaz.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 21 / 29 SAYFASI

§ 37. (1) Yayımdan itibaren üç ay içinde Yüksek Yargı Kurulu genel kurulu ek ücret kurallarını 218a maddesine uyarlar. Aynı sürede yetkili organlar uzmanlaşma ve rastgele dağıtım grupları kurallarını 9a maddesine uygun hâle getirir.

(2) Yeni ek ücret ölçütleri, yayımlarından ve Kanun'un yürürlüğünden sonra başlayan dönemlere uygulanır. Yapılmış işin koşullarını geçmişe dönük değiştirmez veya hukuka uygun ödenmiş tutarın iadesine dayanak oluşturmaz. 3a ve 218a maddelerinin yürürlüğünden yeni ölçütlerin uygulanmasına kadar uygunsuz nüfuz, kota ve misilleme yasakları doğrudan uygulanır. Yürürlükten önce yapılan dağıtımlar, yalnızca yeni koşullar nedeniyle kaldırılmaz.

§ 38. Kanun, Resmî Gazete'de yayımlanmasından üç ay sonra yürürlüğe girer; § 31'in 1. fıkrası ve § 37'nin 1. fıkrası yayım günü yürürlüğe girer.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 22 / 29 SAYFASI

GEREKÇE

Yargı Sistemi Kanunu'nda Değişiklik ve Ek Yapılmasına İlişkin Kanun Taslağına ilişkin

Kanun'un kabul nedenleri

Değişiklikleri Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesinin 1. fıkrası kapsamındaki bağımsız öneri olarak sunuyorum. Konuları savcılık yetkilerinin kullanılması, uygunsuz nüfuza karşı koruma ve vatandaşların haklarını etkileyen işlemlerden hesap verebilirliktir. Taslak, aynı hazırlayanın Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik ve ek yapılmasına ilişkin taslaklarını tamamlar. Hükümleri yürürlükteki YSK'ye göre oluşturulmuştur ve bağımsız incelenebilir.

Mevzuat dayanağı, 1 Temmuz 2026 tarihli 60 ve 31 Temmuz 2026 tarihli 69 sayılı Resmî Gazete değişiklikleri dâhil, 25 Eylül 2026 itibarıyla kontrol edilmiştir. 145. maddenin 6. fıkrasındaki ön incelemede avukat yardımına mevcut hak, 54. maddenin 5. fıkrasındaki Müfettişlik sınırlamaları ve 36. maddedeki değiştirilmiş yargısal usul dikkate alınmıştır. Öneri, zaten tanınmış hak ve yasakları yeni gibi tekrarlamaz.

Hiyerarşik savcılık denetiminin kendine özgü işlevi vardır; fakat etkilenenlere her olayda dış koruma sağlamaz. Bilgi ve belge sunma, gelme ve erişim verme somut emirleri; resmen başlatılmış ceza yargılaması dışında verilir bireysel hakları doğrudan etkilediklerinde özellikle önemlidir. Kanun, mahkemeye erişimi ilgili işlemin idari olarak sınıflandırılmasına bağımlı kılmadan yargısal denetimin konu ve usulünü açıkça tanımlamalıdır.

Savcının iç bağımsızlığı da pratik güvence gerektirir. 143. madde zaten sözlü talimatı yasaklar, yazılı şekil ve gerekçe koşulları koyar. Ancak müdahalelerin tam geçmişi, yeniden dağıtımın doğrulanabilir dayanakları ve misilleme niteliğindeki personel tedbirlerine karşı koruma olmadan ihlalin ispatı zor olabilir. Somut belgeleme, saklama, erişim ve karar görevleri önerilir.

Reformun gerekli olduğu sonucu, belirli yargı mensubunun veya kurumun bütününün suçluluğunu varsaymaz. Yasama müdahalesi uygunsuz nüfuza elverişli objektif koşullara ve başvuru yollarının eksiklerine yöneliktir. Bireysel sorumluluk tespiti kanuni koşullara, ispata, savunma hakkına ve yargısal denetime tabidir.

Önerilen değişikliklerin amaç ve içeriği

Ana amaç, savcılık yetkisiyle haklara her esaslı müdahalenin belirli kanuni dayanağa, doğrulanabilir gerekçeye ve erişilebilir başvuru yoluna sahip olmasıdır. Diğer amaç, yargı mensubunun hukuka uygun mesleki tutumunun olumsuz personel sonucuna yol açmamasıdır.

Resmen başlatılmış ceza yargılaması dışında verilen ve bireysel hak veya meşru menfaati doğrudan etkileyen bağlayıcı savcılık emirleri için özel yargısal usul kurulur. Korumanın konusu ve mevcut usul mekanizmaları nedeniyle denetim, İdari Yargılama Usulü Kanunu uygun uygulanarak idare mahkemesine verilir. Bu açık kanuni görevlendirme savcılık işleminin hukuki niteliğini değiştirmez. Mahkeme

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 23 / 29 SAYFASI

yetkiyi, kanuni koşulları, gerekçeyi, amacı ve orantılılığı inceler. Belirli kişinin suç işleyip işlemediğine karar vermez veya savcılık işlevini kullanmaz.

Başvuru hakkı hem muhataba hem doğrudan etkilenen başka kişiye; onun hakkında bilginin üçüncü kişiden istendiği hâller de dâhil, tanınır. Savcılık içi başvuru zorunlu ön koşul değildir. Zamanında bildirim, başvuru yapılmadan önce de belirli sürede ilgili materyale erişim, geçici koruma için kısa süre ve işlem uygulandıktan sonra hukuki menfaatin korunması öngörülür. Daha sonra soruşturma evresinin başlatılması, önceki emri denetleme hakkını sona erdirmez. CMK'nin ve diğer kanunların özel yargısal yolları uygulanmaya devam eder.

145. maddedeki ön incelemeler somut kanuni işlemlere, ilgili konuya ve gerekçeli görevlendirme işlemine bağlanır. Süreleri aşmak için aynı incelemenin yeniden başlatılmasına, açıkça ilgisiz bilgi istenmesine ve genel yetkinin yargısal izin yerine kullanılmasına karşı sınırlamalar getirilir. Avukat yardımından yararlanma hakkı, bilgilendirme ve gizlilik için pratik güvencelerle tamamlanır. Suç belirtilerinde zamanında hukuka uygun işlem imkânı korunur.

Hiyerarşik talimatlar ve savcı değiştiren işlemler, doğrulanabilir belge geçmişine dâhil edilir. Veren, dayanak, içerik, verilme ve bildirim zamanı ve sonraki değişiklikler korunur. Teknik arıza yazılı şekilden muaf tutmaz; ancak acil işlemlere izin veren geçici usul öngörülür. Teknik kaydın bulunmaması sonraki bütün usul işlemlerini otomatik geçersiz kılmaz; sonuçlar uygulanabilir usul hukukuna göre değerlendirilir.

İdari yeniden dağıtım, geçici değiştirme ve usul hukukunda üst savcıya tanınan yetkilerin kullanılması birbirinden ayrılır. Yalnızca mesleki görüş ayrılığı, davayı idari yolla almak için sebep değildir. Aynı zamanda hukuka uygun üst merci denetimi ve görev denetimi etkisiz kılınmaz.

Performans değerlendirmesi kaliteye, gerekçeye, zamanında işleme, iş yüküne ve katılanların haklarına saygıya dayanır. Mahkûmiyet veya kaldırılan işlem sayısı tek başına değerlendirmeyi önceden belirleyemez. Belirli usul sonucu için bireysel kota yasaklanır. Bu, yalnızca istatistik sonucu nedeniyle temelsiz isnadı sürdürme veya karmaşık işlemlerden kaçınma teşvikini azaltır.

Kasıtlı hukuka aykırı müdahale, dağıtım veya kayıt manipülasyonu ve misilleme tedbirlerine ilişkin disiplin ihlalleri somutlaştırılır. Yalnızca işlem kaldırılması, beraat veya iyi niyetli hukuki görüş nedeniyle sorumluluk getirilmez. YSK'ye göre somut davranış, kusur ve ihlal ağırlığı değerlendirmesi gerekli kalır.

Hâkimler, savcılar, soruşturma yargı mensupları ve amirleri hakkındaki disiplin ihlali bildirimleri için izlenebilir alım, gerekçeli karar, bildirim ve kişisel menfaat varsa sevk öngörülür. Bildiren, öneri sunmaya yetkili başka kişi veya organa da başvurabilir; fakat belirli ceza talep hakkı veya disiplin işleminde taraf statüsü edinmez. 54. maddenin 5. fıkrasındaki Müfettişlik sınırları korunur. İşlem başlatılıp başlatılmayacağına ilişkin bir aylık karar süresi, YYK üyeleriyle ilgili

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 24 / 29 SAYFASI

dosyalarda genel kurulu da kapsar. Bu, yeni 310. maddenin 5. fıkrasının 3. bendine göre süreler durdurulmuşken dahi bu değerlendirmenin belirsiz ertelenmesini sınırlar. Öneriye yetkili kişiler ve organlar ve Kurul üyelerinin özel usulündeki çoğunluklar değiştirilmez.

Yıllık raporlama; ön inceleme süresi, kaldırılan işlemler, yargısal talimatlara uyum, yeniden dağıtım ve belirlenen organizasyon ihlalleri hakkında toplulaştırılmış bilgiyle tamamlanır. Raporlar somut yargılamada siyasi talimat, suçluluğu kamuya önceden belirleme veya korunan verileri açıklama için kullanılamaz.

YYK için ek güvenceler, personel konularında bağımsızlık ve denetimlerin uygulanması

Avrupa Komisyonunun 17 Temmuz 2026 tarihli Bulgaristan raporu; YYK bileşimi ve görev süresi, uzun geçici görevlendirmeler, yargı mensuplarını soruşturacak savcılarının seçimi ve uygunsuz nüfuz belirtilerinin takibi sorunlarını belirtmeye devam etmektedir. Aynı zamanda 2026'daki mevzuat iyileşmelerini, Müfettişliğe aday gösterme ve Başsavcıya ilişkin özel mekanizma dâhil, tanır. Bu ekler, kabul edilmiş tedbirleri yeni gibi sunmadan kalan kanuni riskleri hedefler.

33. ilâ 35. maddeler; önceden gündem, doğrulanabilir gerekçeli tek yazılı işlem, seçimde karşılaştırmalı değerlendirme ve her üyenin oyunun kaydını gerektirir. Çoğunluk yokluğu ret için maddi ve hukuki dayanak yerine geçmez. 320. maddenin 7. fıkrasındaki disiplin kararları için de tek yazılı işlem aranır; beyanlara atıf bunların gerekçeye açıkça katılmasının yerine geçmez. Çatışmalar katılımdan önce açıklanır; çekilmenin reddi gerekçelendirilir ve nihai işleme başvuruda denetlenir. Anayasa Mahkemesinin 6/2011 sayılı davadaki 15 Kasım 2011 tarihli 10 sayılı kararıyla anayasaya aykırı bulunan, çoğunluğun Kurul üyesini çıkarma imkânı geri getirilmez. Temmuz 2026 sürümündeki 36. maddeye göre yargısal görev dağılımı korunur.

Yeni 9a maddesi, uygun yargı mensupları grubunun belirlenmesi aşamasında rastgele dağıtımını korur. Sonucun yalnızca kaydı, belirli davanın katılımcılarının ön seçimini önlemez. Alma ve çıkarma, objektif ölçüt, gerekçe, kayıt ve geçmişin korunmasını gerektirir. Yargı mensubu soruşturmalarında uzmanlaşma görünümü altında keyfi bireysel seçime izin verilmez. Kanuni yetki, Başsavcıya ilişkin özel usul ve Avrupa Savcılığının bağımsızlığı korunur.

Boş kadroya geçici görevlendirmeye toplam azami süre, sınırlı uzatma, açık seçim ve gerekçeli erken sona erdirmeye getirilir. 227. maddenin 1. fıkrasındaki genel rejimden ayırım ve savcılarının daha kısa geçici görevlendirme süreleri açıkça korunur. Geçiş süresi personel işlemlerinin tamamlanmasını sağlar ve başlamış davalarda heyet sürekliliğini zedelemeyiz. Üst amir seçiminin yöntemi önceden duyurulur; adaylara olumsuz bilgiye yanıt imkânı verilir. Geçici işlev yapanların kronolojik kaydı, kanuni süreye uyumu uzatmadan doğrulanabilir kılar.

218a maddesi; sonuçlar, özel görevler ve iş yükü için ek ücreti kapsar. Ön ölçütler, bireysel gerekçe ve toplu raporlama, mali değerlendirmenin baskı aracı olarak kullanılmasını sınırlar. Yapılmış işin ücret koşulları

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 25 / 29 SAYFASI

geçmişe dönük değiştirilmez. Mali haklar için uygulanabilir yargısal usul korunur.

58., 59a ve 140. maddeler denetim raporunu sorumlu organa, süreye, uygulama doğrulamasına ve gerekçeli sonuca bağlar. YYK Müfettişliği denetimleri ile savcılık içi kontroller ayrılır. İnceleme sürerken somut ilgili materyaller korunur; aslın fiziksel gönderilmesi nüshaya hukuka uygun erişimin reddini haklı kılmaz. Savcılığın 5 Temmuz 2023 tarihli resmî duyurusu, 2020 iç kontrol bulgularının takip edilmediğini bildirir. Geçici komisyonun 20 Şubat-20 Mayıs 2024 dönemi için Hâkimler Dairesine raporu, bildirilen arşiv imhası ve asılların başka organlara gönderilmesi dâhil materyal toplamadaki güçlükleri belgeler. Bunlar ceza hükmü kuvvetinde suçluluk tespit etmez veya her arşiv imhasının hukuka aykırı olduğunu kanıtlamaz.

3a maddesindeki koruma mesleki kamusal eleştiriye ve meslek örgütlerine katılımı açıkça içerir. Gizli misilleme amacının birleşik göstergeleri de incelenir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) 19 Ekim 2021 tarihli Todorova/Bulgaristan kararı, başvuru no. 40072/13, ifade özgürlüğünün korunması ve disiplin yetkisinin başka amaçla kabul edilemez kullanımı açısından önemlidir. Somut dış nüfuz girişimlerinin gizli belgelenmesi, savunma hakkını ve avukatlarla hukuka uygun temasları korur; gizli kayıt yapma görevi doğurmaz. Geçici korumaya ilişkin yedi günlük karar süresi, geri dönülemez misilleme tedbiri riskini sınırlar.

Özel savcıların atanma süresi ve zımnî reddin açık yargısal denetimi, mekanizmanın personel kararlarıyla engellenmesini sınırlar. Atama Savcılar Dairesinde kalır; yetkili Yüksek Temyiz Mahkemesi reddi mevcut 36. maddenin 3. fıkrasına göre denetler. Yeni 1736 maddesi, itiraz edilen personel uzaklaştırmasının uygulanmasından önce yargısal denetim sağlar; yakın ciddi riskte mahkeme ön uygulamaya izin verebilir. Tutuklama veya ev hapsi kesinleştiğinde kanunen uzaklaştırma ve ceza mahkemesinin tedbirleri korunur. İki yıllık süreler uzatılmaz. Ek, CMK'de önerilen soruşturmayı sürdürme yetkisinin bağımsız kullanımıyla ve Bakanlar Komitesinin 4 Aralık 2025 tarihli S.Z./Kolevi kararlarıyla uyumludur. Ceza veya disiplin sorumluluğundan muafiyet yaratılmaz.

Kanuni tedbirlerin sınırları ve etkili sonuçların koşulları

YYK bileşimi ve anayasal kotaları, anayasal görev süreleri ve Ulusal Meclis seçimi bu Kanun'la değiştirilmez. Gerekli anayasal değişiklikler, Anayasa'nın Dokuzuncu Bölümündeki yetki ve Anayasa Mahkemesinin ilgili içtihadı gözetilerek ayrı usulde görüşülmelidir. Kanun gerekli parlamento çoğunluğunu garanti edemez veya yapılmayan seçimin yerine otomatik atama koyamaz.

Belge izlenebilirliğinin genişletilmesi, görev süresi dolduktan sonra işlev sürdürmeye yeni dayanak sağlamaz. 54. maddenin 5. fıkrasındaki sınırlama korunur; özü yasaklanmış amaçla organizasyon denetimi yapılarak aşılamaz. Avrupa Birliği Adalet Divanının (ABAD) 30 Nisan 2025 tarihli C-313/23, C-316/23 ve C-332/23 birleşik davalardaki kararı; açık hukuki dayanağın, izin verilen faaliyetlerin kesin sınırlarının

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 26 / 29 SAYFASI

ve zaman bakımından etkili sınırlanmasının ayrı, kapsamlı değerlendirmesini gerektirir. Taslak, yapılmamış seçim sorununu tek başına çözmez veya bütün işlemleri otomatik yok saymaz.

Etkili sonuçlar; bağımsız atamalar, yeterli yargısal ve idari kapasite, güvenli bilgi sistemleri, zamanında uzman incelemeleri ve yargı işlemlerinin gerçek uygulanmasını gerektirir. Doğrulanabilir göstergeler; karar sürelerini, tavsiyelerin uygulanmasını, geçici görevlendirme süresini, dağıtım grubu değişikliklerinin gerekçelerini ve yargısal denetim sonuçlarını içerir. Ne isnat sayısı ne mahkûmiyet veya disiplin yaptırımı sayısı tek başına başarılı uygulama hedefidir.

Anayasal gerekçe

Taslak, Anayasa'nın 4., 30. ilâ 32., 56., 117., 121., 126., 127. ve 132a maddelerine dayanır. Savcılığın yargı içindeki konumu, Başsavcının anayasal işlevleri ve savcılığın soruşturmaları yönlendirme ve iddiayı sürdürme yetkileri korunur.

7/2016 sayılı anayasal davada 4 Ekim 2016 tarihli 11 sayılı karar, anayasal işlevleri yerine getiren savcılık işlemlerini idari işlemlerden ayırır; bireysel hak ve meşru menfaat etkileniyorsa kanunda açıkça tanınmış yargısal denetime izin verir. Yeni yargısal usul tam bu yaklaşımı izler. Bütün savcılık eylemlerinin genel başvuruya tabi olması, doğrudan Anayasa'nın 120. maddesinden çıkarılmaz.

18/2022 sayılı anayasal davada 25 Nisan 2023 tarihli 3 sayılı karar, YSK'nin 145. maddesindeki yetkilerin somut anayasal ve kanuni işlevlere hizmet ettiğini doğrular. Karar ön inceleme ve kontrolleri kaldırmaz. Önerilen sınırlar kamu yararının kanuni korunma araçlarını kaldırmadan dayanaklarını, konularını, sürelerini ve orantılılığını belirler.

15/2019 sayılı anayasal davada 23 Temmuz 2020 tarihli 11 sayılı karar, kanunilik denetimiyle iç kanaatin özgür oluşumunu ayırmada dikkate alınmıştır. Savcılık işleminin dayanıksızlık açısından denetimi yasaklanmaz. Başsavcıyı şahsen ilgilendiren ön inceleme veya soruşturmada hiyerarşik nüfuza izin verilmez. Bu işlemler için özel mekanizma korunur.

10/2023 sayılı anayasal davada 26 Temmuz 2024 tarihli 14 sayılı karar; savcılık işlevi korunurken etkili hesap verebilirlik için açık yargısal güvenceleri ve özel kanuni mekanizmaları destekler. 1/2024 sayılı anayasal davada 26 Temmuz 2024 tarihli 13 sayılı karar, Anayasa'nın mevcut 126. maddesinin 2. fıkrası korunarak dikkate alınır. Taslak, anayasa değişikliği gereken değişikliği olağan kanunla gerçekleştirmeyi amaçlamaz.

Kamusal hesap verebilirlik koşulları, 15/2016 sayılı anayasal davada 6 Haziran 2017 tarihli 6 sayılı kararlar uyumludur. Toplu analizler, Ulusal Meclise, Adalet Bakanına veya başka dış organa belirli dosya ya da davanın eylem ve sonucunu belirleme yetkisi vermez.

Uygulama için mali ve diğer kaynaklar

Taslak yeni devlet organı kurmaz. Uygulama mevcut organlara kanuni yetkileri içinde verilir. Bilgi

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 27 / 29 SAYFASI

sistemlerini geliştirmek, kayıtları güvenle saklama ve arşivlemek, erişimi yönetmek, eğitim sağlamak ve yeni yargısal işlemleri yürütmek için kaynak gerekecektir.

Harcamalar yargı bütçesi ve yetkili organların ilgili bütçe programları içinde planlanmalıdır. Bir defalık maliyetler; mevcut sistem analizi, geliştirme, entegrasyon, test, güvenlik değerlendirmesi ve eğitimi içerir. Sürekli maliyetler bakım, saklama, teknik denetim ve gerekli idari kapasiteyi içerir. Mahkemelerin ek iş yükü, başvuruya tabi emir sayısına ve fiilen yapılan başvurulara bağlıdır; kaynak dağıtımında dikkate alınmalıdır.

Güvenilir nicel tahmin, görevlendiren makamlardan mevcut teknik sözleşmeler, gerekli değişiklikler, saklama hacmi ve etkilenen emir sayısı hakkında bilgi gerektirir. Taslağın sıfır olarak nitelendirilemeyecek bütçe etkisi vardır. Hükümet kanun taslağı hazırlanırken Adalet Bakanlığı bu bilgiyi ve YYK, savcılık ve mahkeme tahminlerini edinmeli; Normatif Düzenlemeler Kanunu'na göre mali gerekçeyi ve uygulama öncesi etki değerlendirmesini hazırlamalıdır. Bu öneri, yetkili organlara hazırlamadıkları nicel tahmini atfetmeden maliyet türlerini ve gerekli başlangıç bilgisini gösterir.

Hazırlık dönemi teknik kuralların kabulüne ve eğitime izin verir. Geçici belge usulü, teknik uygulama gecikse dahi koruyucu hükümlerin uygulanabilirliğini sağlar. Organizasyon tedbirleri, YSK'nin 30. maddesinin 10. fıkrasında öngörülen koşullarda bilgi sistemi değişikliklerinin koordinasyonuna ilişkin mevcut gereği de dikkate alır.

Beklenen sonuçlar ve değerlendirme

Savcılık emirlerinin daha tam gerekçelendirilmesi, haklar doğrudan etkilendiğinde etkili mahkeme erişimi, uygunsuz müdahalelerin daha iyi ispatı ve şeffaf olmayan yeniden dağıtımın azalması beklenir. Güvenceler hem suça karşı koruma arayan kişilere hem incelenen kişilere ve yetkilerini hukuka uygun kullanan yargı mensuplarına yöneliktir.

Sonuçlar; ön inceleme süresi, yapılan ve kabul edilen başvuruların sayı ve gerekçeleri, geçici yargısal koruma sağlama zamanı, kayıt görevlerine uyum, nedenine göre yeniden dağıtım sayısı, bildirimlerin gerekçeli incelenmesi ve gerçek iş yüküyle ölçülmelidir. Mahkûmiyet veya disiplin cezası için hedef değer belirlenmez.

Ek idari yük riski mevcut sistemlerin ve ortak teknik standartların kullanılmasıyla sınırlanır. Hukuka uygun işlemlerin gecikme riski, bağlayıcı emirlerle hazırlık işlemlerinin ayrılması ve geçici koruma kurallarıyla sınırlanır. Kişisel veriler; sınırlı erişim, erişimin hesap verebilirliği, saklama süreleri ve anonim kamu raporlamasıyla korunur.

Üç yıllık uygulamadan sonra uygulama sonrası değerlendirme öngörülür. Yasama güvenceleri tek başına bütün kötüye kullanımları ortadan kaldıramaz; fakat ihlallerin önlenmesi, belirlenmesi ve giderilmesi için somut araç yaratır.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 28 / 29 SAYFASI

Avrupa Birliği hukukuna ve Avrupa Sözleşmesi'ne uygunluk

Taslak; etkili başvuru ve adil yargılanma hakkını, masumiyet karinesini, savunma hakkını ve kişisel veri korumasını dikkate alır. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın 7., 8., 47. ve 48. maddeleri, Şart'ın 51. maddesindeki kapsam içinde önemlidir. Her iç organizasyon tedbirinin kendiliğinden Birlik hukukunu uyguladığı ileri sürülmez.

Kamu raporlaması ve personel değerlendirmesi, suçluluğu kanunen belirlenmemiş kişiyi kamuya suçlu olarak sunma yasağı dâhil (AB) 2016/343 sayılı Direktif'i dikkate alır. Ön incelemede hak koruması, işlemin şekli adıyla veya kişinin usul statüsünün ertelenmesiyle aşılabilir.

(AB) 2017/1939 sayılı Tüzük uyarınca Avrupa Savcılığının bağımsızlığına saygı gösterilir. Ulusal organlar; talimat verme, davalarını yeniden dağıtma veya işlevlerine disiplin baskısı uygulama yetkisi edinmez. Tüzük'ün 42. maddesindeki yargısal denetim ve uygulanabilir ulusal usul hukuku korunur.

Veri kaydı ve erişimi, işleme amacı ve niteliğine göre (AB) 2016/679 sayılı Tüzük, (AB) 2016/680 sayılı Direktif ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun uygulanabilir rejimine uygun yapılır. Kamu raporlaması; delillerin, avukatlık meslek sırrının, korunan kimliklerin veya kanunla korunan diğer bilgilerin kamuya açıklanması değildir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin 5., 6., 8. ve 13. maddeleri ve ağır ihlal soruşturmalarında 2. ve 3. maddelerindeki usuli yükümlülükler önemlidir. AİHM, 5 Kasım 2009 tarihli Kolevi/Bulgaristan kararında, başvuru no. 1108/02, üst savcıların katılımı iddia edildiğinde bağımsız ve etkili soruşturma gereğini inceler. Karar tek organizasyon modeli öngörmeden bağımlılığa karşı etkili güvencelerin gereğini destekler.

Bu analiz, kişisel yasama önerisinin gerekçesinin parçasıdır. Hükûmet kanun taslağı hazırlanırken, Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun etki değerlendirmesi, kamu istişareleri ve Sözleşme ile AİHM içtihadına uygunluk görüşüne ilişkin usul koşulları da karşılanmalıdır.

CK ve CMK'ye ilişkin önerilerle tutarlılık

Taslak, CMK'de değişiklik ve ek yapılmasına ilişkin hazırlanmış taslağın § 63'ündeki YSK'nin 9. maddesi ve 145. maddesinin 2. fıkrası değişikliklerini tekrarlamaz. Diğer iki taslaktaki yeni CK veya CMK maddelerine zorunlu ön koşul olarak dayanmaz. Dolayısıyla incelenmesi bunların önceden kabulüne bağlı değildir.

Üç taslak yasama sürecinde birlikte ele alınırsa yürürlük süreleri ve teknik uygulamaları uyumlaştırılmalıdır. Bu taslakta yargısal denetim, resmen başlatılmış ceza yargılaması dışında verilen somut bağlayıcı emirlerle ilgilidir; başlatmama, sona erdirmeye, durdurma kararlarının ve başlatılmış yargılamadaki usul işlemlerinin denetimi CMK ile düzenlenir.

BULGARCA ÖZGÜN BELGENİN 29 / 29 SAYFASI

Mevzuat kaynakları ve içtihat

1. Bulgaristan Cumhuriyeti Anayasası, 4., 30. ilâ 32., 56., 117., 121., 126., 127. ve 132a maddeleri.
2. Yargı Sistemi Kanunu - Adalet Bakanlığının birleştirilmiş metni, 2026 tarihli 60 ve 69 sayılı Resmî Gazete değişiklikleri dâhil.
3. Normatif Düzenlemeler Kanunu, 18., 20., 26. ve 28. maddeler.
4. 7/2016 sayılı anayasal davada 4 Ekim 2016 tarihli 11 sayılı karar.
5. 15/2016 sayılı anayasal davada 6 Haziran 2017 tarihli 6 sayılı karar.
6. 15/2019 sayılı anayasal davada 23 Temmuz 2020 tarihli 11 sayılı karar.
7. 18/2022 sayılı anayasal davada 25 Nisan 2023 tarihli 3 sayılı karar.
8. 1/2024 sayılı anayasal davada 26 Temmuz 2024 tarihli 13 sayılı karar.
9. 10/2023 sayılı anayasal davada 26 Temmuz 2024 tarihli 14 sayılı karar.
10. Avrupa Savcılığının kurulmasına ilişkin güçlendirilmiş işbirliğini uygulayan (AB) 2017/1939 sayılı Tüzük, özellikle 6., 17. ve 42. maddeler.
11. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı, 7., 8., 47., 48. ve 51. maddeler.
12. (AB) 2016/343 sayılı Direktif, özellikle 4. ve 7. maddeler.
13. AİHM - Kolevi/Bulgaristan, 5 Kasım 2009, başvuru no. 1108/02, §§ 192-209; HUDOC dava kaydı.

25 Eylül 2026 incelemesi için ek kaynaklar:

1. Avrupa Komisyonu, SWD(2026) 902 final, 17 Temmuz 2026 tarihli Bulgaristan raporu, s. 4-10.
2. GRECO, GrecoRC4(2019)24, 17 Ocak 2020'de yayımlanmış, geçmiş Dördüncü Tur değerlendirmesi, §§ 22-27; YYK hakkında yeni 2025 raporu değildir.
3. Anayasa Mahkemesi, 6/2011 sayılı anayasal davada 15 Kasım 2011 tarihli 10 sayılı karar, YSK'nin 35. maddesinin 3. fıkrası hakkında.
4. Anayasa Mahkemesi, 2/2026 sayılı anayasal davada 7 Nisan 2026 tarihli 6 sayılı karar, geçici işlev ifasının kanuni sınırlanması hakkında.
5. YYK, geçici komisyonun ara raporu, Şubat-Mayıs 2024, s. 4 ve 7.
6. YYK, ek çalışma ücretine ilişkin kurallar, 24 Nisan 2025 sürümü, 3., 6. ve 9. maddeler.
7. ABAD, C-313/23, C-316/23 ve C-332/23 birleşik davalarda 30 Nisan 2025 tarihli karar, ECLI:EU:C:2025:303.
8. AİHM, Todorova/Bulgaristan, no. 40072/13, 19 Ekim 2021.
9. Bakanlar Komitesi, S.Z./Kolevi konusunda 4 Aralık 2025 tarihli materyaller ve karar, resmen yayımlanmış gayriresmî çeviri, kabul edilen karar s. 7-8.
10. Venedik Komisyonu, CDL-AD(2017)018, geçici görevlendirmeyeyle ilgili §§ 86-87.
11. Bulgaristan Cumhuriyeti Savcılığı, 2020 kontrolü hakkında YYK'ye gönderilen bilgiye ilişkin 5 Temmuz 2023 tarihli duyuru.

Normatif Düzenlemeler Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca hazırlayan ve sunan:

Avukat Marian Georgiev Ivanov

Sofya Barosu, bireysel avukat sicil numarası 1800713910

E-posta: ivanov.bg.sf@gmail.com

25 Eylül 2026

Nitelikli elektronik imza: